

ВСТУП

Програма підготовки учнів груп швейного напрямку передбачає навчання за профілем “Українська народна вишивка”. Вона розроблена з метою оволодіння учнями високою професійною культурою, відродження народних традицій, виховання любові до прекрасного, до своєї творчості. У процесі реалізації програми учні оволодівають уміннями і навичками практичного виконання відомих технік української народної вишивки. Особливу увагу слід звернути на оволодіння безпечними прийомами праці, дотримання правил санітарії й гігієни, дотримання правил технічної і виконавчої дисципліни. Отримуючи професію «закрійник», учні пам’ятають, що вишивка сьогодні це невід’ємна прикраса супермодних гардеробів на подіумах світу. Кожен виріб неповторний, справжній витвір мистецтва. Вишивка покращує естетичний вигляд одягу, надає йому різноманітності - об’ємна фактура, дорогий і ефектний вигляд. Вишивка зачаровує, дивує, зачіпає найпотаємніші струни душі. Її витонченість заворожує, оздоблений одяг вишивкою перетворює його і предмети інтер’єру на оригінальні і абсолютно унікальні речі.

Народне вишивання - живе мистецтво, яке постійно розвивається. Це величезне багатство, створене протягом віків тисячами безіменних талановитих народних майстринь. Наше завдання - не розгубити його, а передати це живе іскристе диво наступним поколінням.

Новим етапом творчого злету є вишивка України 90-х років. Сьогодні, в бурхливу епоху науково-технічного прогресу, актуально звучить питання, яким задавався колись видатний просвітитель, філософ і поет Г.Сковорода "Для чого делаєм материи, вышиваєм их розными нитками и взору приятными цветами обвешемся оными?". Він сам на це питання відповів: "Для радости сердца".

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ВИШИВАННІ

1. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ.

- 1.1. Правильно одягніть спецодяг (застебніть його на всі гудзики, сховайте волосся під головний убір).
- 1.2. Ретельно підготуйте своє робоче місце до безпечної роботи.
- 1.3. Уважно вислухайте вчителя й отримайте завдання на урок.
- 1.4. Підготуйте до роботи свій інструмент і пристрої, впевнившись у їх справності.
- 1.5. Забороняється розпочинати роботу без дозволу вчителя.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ.

- 2.1. Під час практичної роботи учні виконують тільки ті види робіт, які доручив учитель.
- 2.2. Використовуйте справний, добре налагоджений інструмент.
- 2.3. Використовуйте інструмент за призначенням. Інакше можна не тільки зіпсувати його, але й отримати травму.
- 2.4. Зберігайте голки і шпильки в спеціально відведеному місці.
- 2.5. Не залишайте голки на робочому місці.
- 2.6. Не беріть голки та шпильки до рота.
- 2.7. Не користуйтеся для шиття іржавими голками.
- 2.8. Виконуйте шиття з наперстком.
- 2.9. Не відволікайтесь під час роботи і не відвертайте увагу інших.
- 2.10. Утримуйте робоче місце в чистоті.
- 2.11. Дбайливо ставтесь до устаткування, приладів, інструментів.
- 2.12. Інструменти загального користування беріть із дозволу вчителя і відразу після користування повертайте їх.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ.

- 3.1. Упорядкуйте робоче місце, приберіть деталі, матеріал, сміття, відходи.
- 3.2. Приведіть інструменти у справний стан.
- 3.3. Старанно приберіть робоче місце.
- 3.4. Покладіть інструменти в порядок, установлений учителем.
- 3.5. Приведіть до ладу свій одяг і залиште майстерню з дозволу вчителя.
- 3.6. Після виходу учнів чергові розпочинають прибирання приміщення.

Практична робота № 1

Тема: Розробка візерунка для вишивання. Перенесення його на тканину. Вправи у закріпленні нитки. Вправи у вишиванні початкових швів: «уперед голку», «за голку», «бісерний шов», «строчка», «петельний», «козлик» (оксамитовий). Вишивання візерунка простими швами.

Мета:

- навчитись розробляти візерунок для вишивання, переносити його на тканину, закріплювати початок і кінець робочої нитки;
- вишити початкові шви «уперед голку», «за голку», «бісерний шов», «строчка», «петельний», «козлик» (оксамитовий);
- вишити візерунок простими швами;

Матеріально-технічне забезпечення: калька, копіювальний папір, олівець, голка, нитка, наперсток, тканина, ножиці, інструкція.

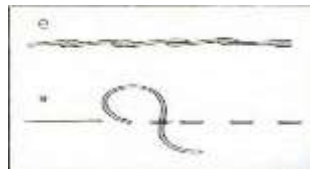
Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Розробити візерунок для вишивання.
4. Перенести візерунок на тканину з допомогою копіювального паперу.
5. Попрактикуватись у закріплення початку робочої нитки.
6. Виконати початкові шви на зразку 15 см завдовжки:

★ «уперед голку»

★ «за голку». Шов «за голку» також застосовується у шитті та вишиванні. Інколи його називають іще «позаголковим» (рис. а). Прокладають цей шов справа наліво так, що голка весь час входить в тканину позади нитки на довжину одного стібка, а виходить на два стібки попереду

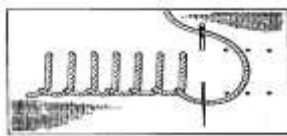

★ «строчка» Шов "строчка" нагадує машинну строчку і відрізняється від шва "за голку" лише тим, що стібки у ньому щільно прилягають один до одного.

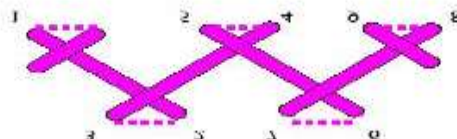
★ «бісерний шов». Стібками «за голку» виконують бісерний шов, або насип, який нагадує маленькі крапки і застосовується у вишиванні білою гладдю. Роблять цей

шов за допомогою двох-трьох стібків довжиною 1—2 мм, які виходять з одного проколу.

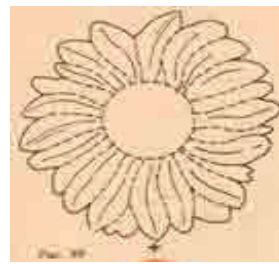
★ «петельний»

★ «козлик» (оксамитовий)

7. Вишити візерунок простими швами.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

1) Позначте знаком «+» твердження правил техніки безпеки під час вишивання.

- Вишивати потрібно при достатньому освітленні.
- Сидіти необхідно прямо, нахилиючи низько голову.
- Під час вишивання не потрібно використовувати наперсток.
 - Ножиці потрібно передавати зімкнутими лезами від себе.
 - Вишивку потрібно тримати на відстані 25—30 см від очей.
 - Не можна користуватися іржавими голками та шпильками.

2) Назвіть способи перенесення малюнка на тканину.

3) Які інструменти та матеріали використовуються для вишивання?

4) Як закріплюють робочу нитку на початку і в кінці роботи?

5) Які шви відносяться до початкових?

6) Порівняйте техніки виконання швів «за голку» і «строчка».

7) Де використовується «петельний» шов?

8) Опишіть вигляд вивчених швів з лицьового та виворітних боків.

Практична робота № 2

Тема: Добір ниток за кольоровою гамою. Виконання зразків декоративних швів: «стебловий», «тамбурний»

Мета:

- навчитись підбирати нитки за кольоровою гамою для вишивання візерунка;
- вишити декоративні шви «стебловий», «тамбурний»;

Матеріально-технічне забезпечення: голка, нитки, наперсток, тканина, ножиці, інструкція.

Порядок виконання роботи

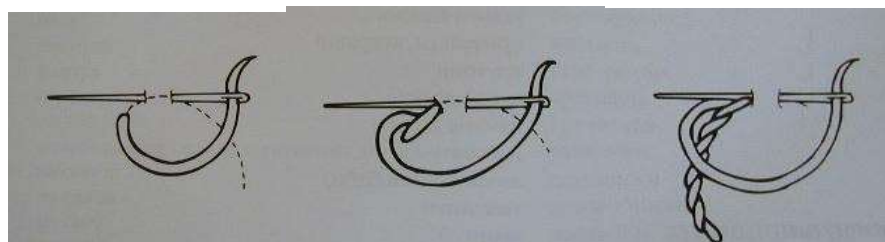
1. Повторення теоретичних відомостей.

Стебловий шов або стебнівка

Стебловий шов застосовується як самостійний та в поєднанні з іншими швами. Дуже часто ним виконують контури у рушниковому шві.

Шиють ним назад голкою, тобто кожний стібок роблять відступаючи назад. Вколівши голку в тканину, набирають від 2 до 4 ниток тканини на голку, протягують нитку і, відступивши, знову вколюють голку і набирають на неї стільки ниток, як у першому стібку.

Голка з другим стібком повинна вийти з тканини всередині попереднього стібка. Лицьові стібки йдуть в одному напрямі, заходячи один за другий справа або зліва, залежно від призначення шва. Щоб шов був гарним, треба додержуватися однакової величини стібків та слідкувати, щоб при другому, третьому і наступних стібках голку виводити всередині попереднього стібка.

Тамбурний шов або ланцюжок

Ланцюжок, або тамбурний шов (мал. 48), складається із петельок, які на тканині утворюють ланцюжок. Виконується тамбурний шов справа наліво.

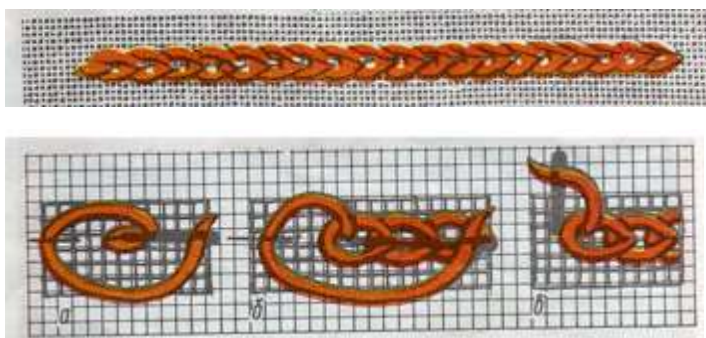
Робочу нитку закріплюють петелькою знизу під правим кінцем попереднього зразка на відстані 2...2,5 см від нього, вколюють голку, виводять її через 3 чи 4 нитки тканини і роблять перший стібок. Потім вколюють голку всередину першого стібка і виводять зліва через 2 чи 3 нитки тканини від кінця цього стібка. Не витягуючи голку із тканини, заводять робочу нитку під кінчик голки (мал. 49, а). Протягують її — виходить перша

петелька ланцюжка. Кожну нову петельку починають із середини попередньої (мал. 49, б): вколюють голку всередину першої петельки і виводять справа наліво через 2 чи 3 нитки тканини від цієї петельки, заводять робочу нитку під кінчик голки, витягують голку з тканини — виходить друга петелька.

У такий самий спосіб вишивають решту петельок зразка (мал. 48) або узору. .

Виконуючи петельки, потрібно стежити, щоб сильно не затягувати робочу нитку: вона повинна вільно лягати на тканину.

Закінчивши вишивання зразка, голку вколюють за останньою петелькою (мал. 49, в), виводять робочу нитку на виворітний бік тканини і закріплюють її.

2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити стебловим швом малюнка узору за наміченими лініями (прямими, хвилястими, ламаними)
4. Виконати тамбурний шов на зразку 15 см завдовжки.
5. Підібрати нитки для вишивання в теплій або холодній гамі кольорів візерунка стебловим і тамбурним швами

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Де використовуються вивчені шви?
- 2) Який вигляд з лицьового та виворітного боку має тамбурний шов?
- 3) Що потрібно враховувати при виконанні стеблового шва, щоб він був гарним?

Практична робота № 3

Тема: Розробка і замальовування орнаменту для складання візерунка для вишивання виробу. Виконання зразка орнаменту за вибором декоративними швами

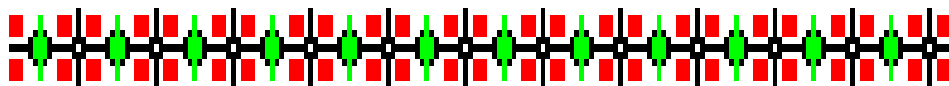
Мета:

- навчитись розробляти орнамент для складання візерунка для вишивання виробу;
- замалювати орнамент;
- вишити зразок орнаменту за вибором декоративними швами;

Матеріально-технічне забезпечення: олівці, голка, нитки, наперсток, тканина, ножиці, інструкція, зразки орнаментів.

Порядок виконання роботи

1. Інструктаж з охорони праці.
2. Розробити і замалювати орнамент для вишивання виробу.
3. Виконати зразок орнаменту декоративними швами.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Що називається орнаментом?
- 2) Яка частина орнаменту називається рапортом?
- 3) Назвіть види орнаменту.
- 4) Якими швами ви вишили розроблений орнамент?

Практична робота № 4

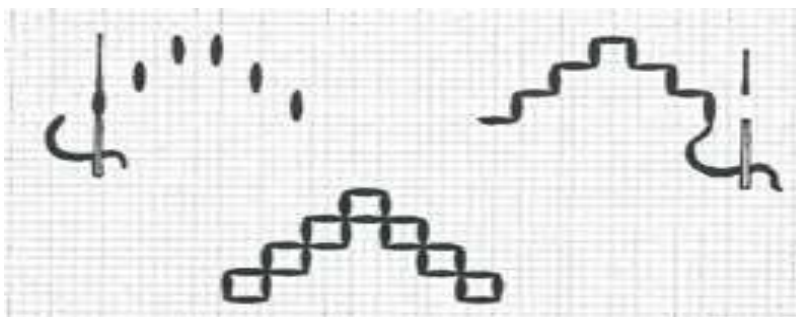
Тема: Виконання зразків хрестикових швів: «півхрест», «прямий хрест», «косий хрест», «подвійний хрест», «ретязь»

Мета: ▪ навчитись вишивати хрестикові шви «півхрест», «прямий хрест», «косий хрест», «подвійний хрест», «ретязь»;

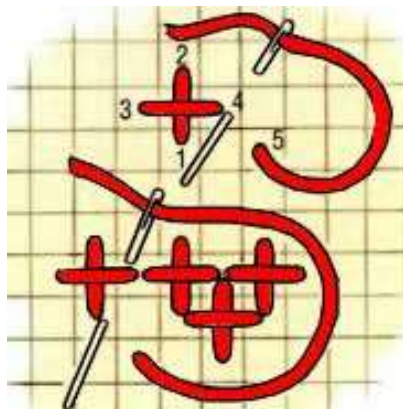
Матеріально-технічне забезпечення: канва, голка, нитка, наперсток, тканина, п'яльця, ножиці, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок швом «півхрест»

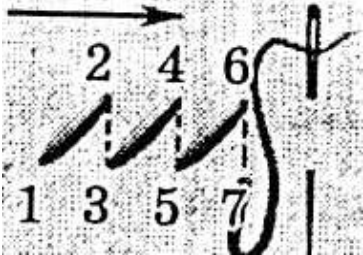
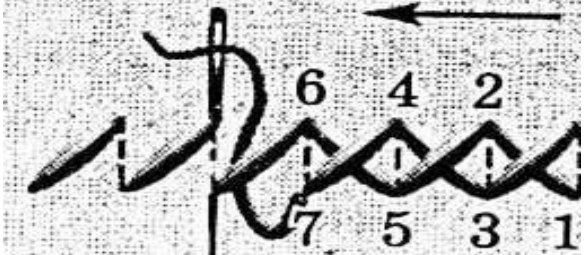
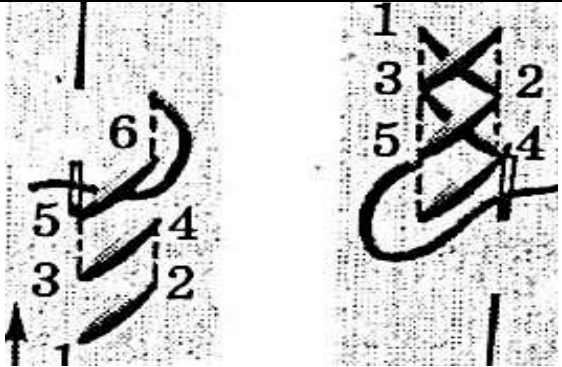

4. Вишити зразок швом «прямий хрест»

5. Виконати шов:

- ★ «косий хрест» по горизонталі;
- ★ «косий хрест» по вертикалі;
- ★ «косий хрест» по діагоналі.

Інструкційна карта «Виконання шва «косий хрест»».

№ з/п	Послідовність виконання	Графічне зображення
<i>Шов «косий хрест» по горизонталі</i>		
1	Закріпити нитку в тканині, відступивши від лівого зрізу. Виконати діагональні стібки	
2	Виконати діагональні стібки у зворотному напрямку	
<i>Шов «косий хрест» по вертикалі</i>		
1	Закріпити нитку внизу тканини. Виконати діагональні стібки знизу вгору, а потім – зверху вниз	
<i>Шов «косий хрест» по діагоналі</i>		
1	Закріпити нитку ліворуч на нижньому краї тканини. Виконати стібки по діагоналі знизу вгору, а потім зверху	

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ШВА «КОСИЙ ХРЕСТ»

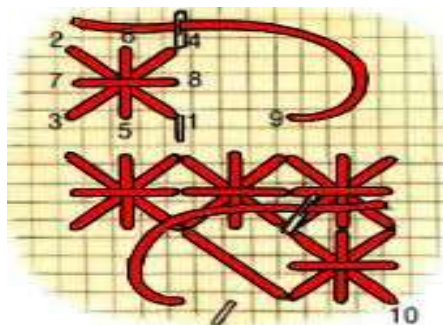
Стібки повинні мати однакову довжину;

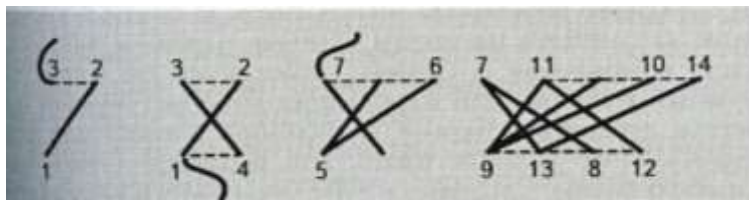
Верхні стібки повинні перекривати нижні в одному напрямку;

- ✦ Довжина стібків і товщина нитки повинні бути такими, щоб стібки повністю закривали тканину;
- ✦ Вершини хрестиків, що стикаються мають збігатись в одній точці. Якщо подивитись на провіт то в цих точках видно отвір;
- ✦ Правильно лічити нитки, щоб точно вишити узор.

6. Вишити зразок швом «подвійний хрест»

7. Вишити зразок швом «ретьязь»

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Назвіть шви, що відносяться до хрестикових?
- 2) Чому ці шви входять в групу лічбових глухих швів?
- 3) Чому шов «півхрест» характеризується як двосторонній шов?
- 4) Які вимоги ставляться до виконання «косого хреста»?
- 5) Знайдіть у наведеному тексті помилки і закресліть їх. Правильне напишіть зверху.

Шов «косий хрест» належить до вільних глухих швів. Він утворюється з двох діагональних перехрещених стібків. Таким швом можна вишивати в горизонтальному, вертикальному і діагональному напрямках. Якщо вишивається ряд хрестиків, то спочатку кладуть стібки справа наліво, а потім їх перекривають у зворотному напрямку. Існують інші різновиди шва «хрест»: «прямий хрест», «український хрест», «ретьязь».

Практична робота № 5

Тема: Підбір візерунка для вишивання. Розрахунок розміщення візерунка на виробі.
Вишивання візерунка на серветці хрестиковими швами.

Мета:

- навчитись розраховувати розміщення візерунка на виробі;
- вишити візерунок на серветці хрестиковими швами;
- розвинути художній смак.

Матеріально-технічне забезпечення: голка, нитки, наперсток, тканина, ножиці, інструкція, зразки візерунків.

Порядок виконання роботи

1. Інструктаж з охорони праці.
2. Підібрати візерунок для вишивання виробу.
3. Розмістити візерунок на серветці, враховуючи вимоги до композиції української вишивки.
4. Вишити візерунок на серветці хрестиковими швами.

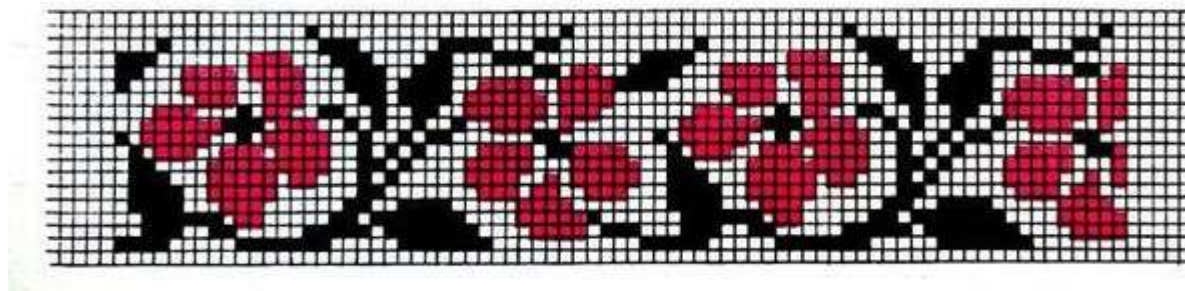
Середній рівень

Достатній рівень

Високий рівень

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Що називається композицією?
- 2) Які вимоги ставляться до композиції української вишивки?
- 3) Які хрестикові шви ви використали для вишивання візерунка на серветці?

Практична робота № 6

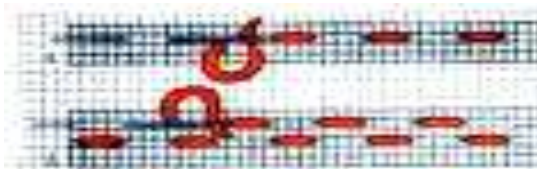
Тема: Вправи у вишиванні рушниковими швами: «просо», «штапівка», «кривулька».
Заповнення площин вивченими швами.

Мета: ▪ навчитись вишивати рушникові шви «просо», «штапівка», «кривулька»;
▪ навчитись розміщувати вивчені шви на площині малюнка.

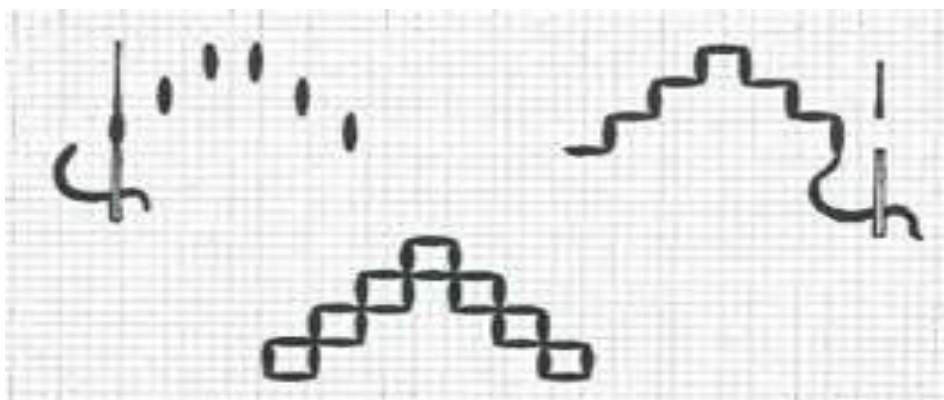
Матеріально-технічне забезпечення: тканина полотняного переплетення, голка, нитка, наперсток, п'яльця, ножиці, калька, узор, копіювальний папір, інструкція.

Порядок виконання роботи

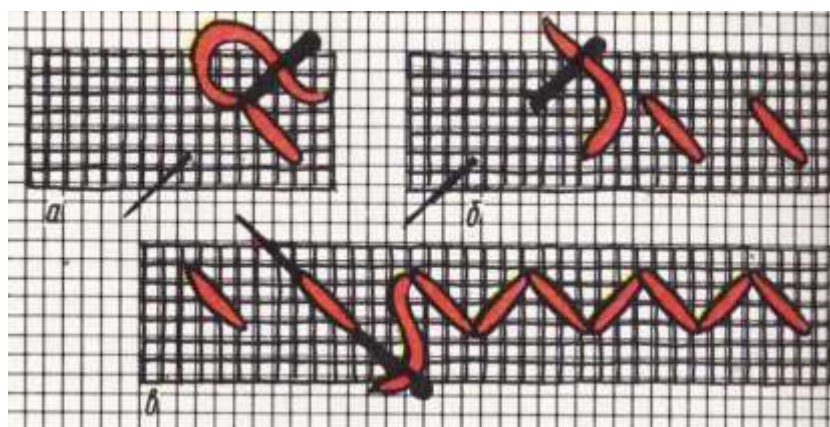
1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити швом «просо» на зразку 15 см завдовжки.

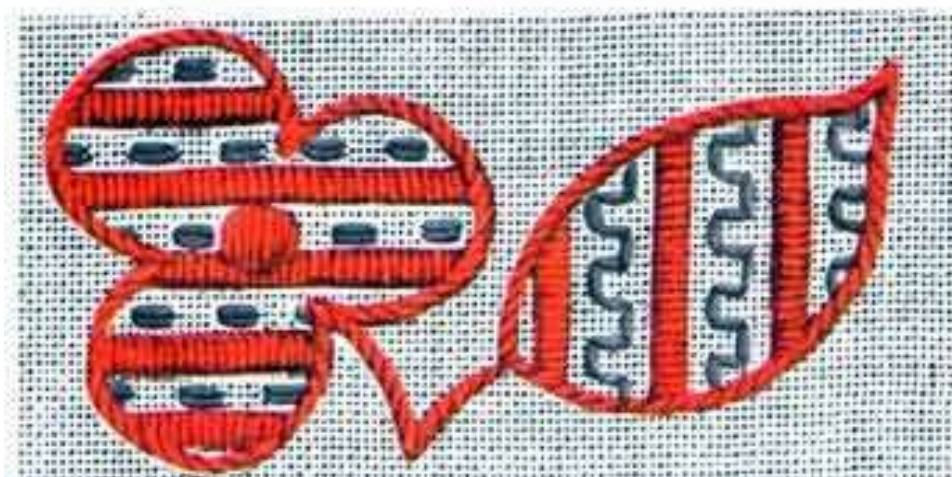
4. Вишити швом «штапівка» на зразку 15 см завдовжки.

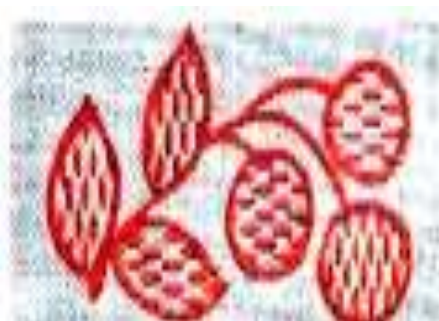
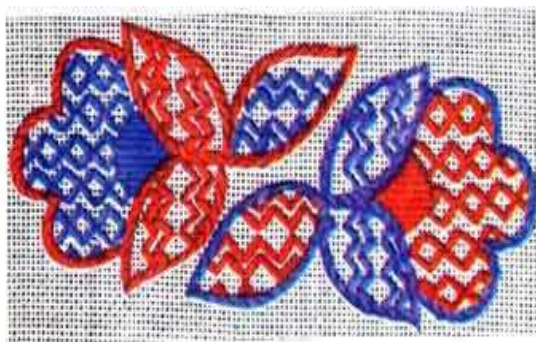
5. Вишити швом «кривулька» на зразку 15 см завдовжки.

6. Перенести малюнок на тканину.

7. Заповнити площину малюнка вивченими швами.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Які шви називаються рушниковими?
- 2) Які види орнаментів вишиваються рушниковими швами?
- 3) Які рушникові шви використовуються для заповнення дрібних елементів орнаменту?
- 4) Якими швами вишивають контур узора перед заповненням площини рушниковими швами?
- 5) Різновидом якого хрестикового шва являються шви «штапівка» та «кривулька»?
- 6) Опишіть техніку виконання шва «просо».

Практична робота № 7

Тема: Заповнення площин візерунка «шахматкою». Виконання зразка шва «качалочка».

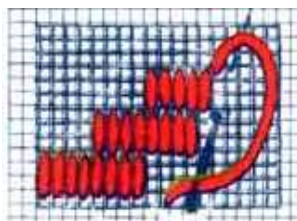
Мета: ▪ навчитись вишивати рушникові шви «шахматка», «качалочка», ;

- навчитись вишивати візерунки швом «качалочка» і заповнювати площину візерунка «шахматкою».

Матеріально-технічне забезпечення: тканина полотняного переплетення, голка, нитка, наперсток, п'яльця, ножиці, калька, узор, копіювальний папір, інструкція.

Порядок виконання роботи

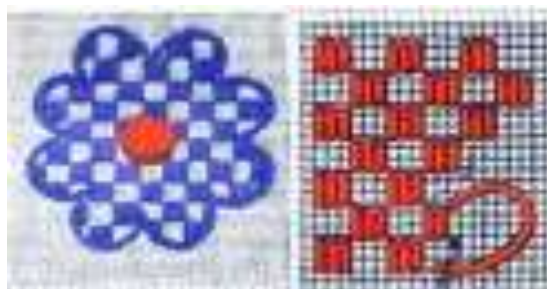
1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити швом «качалочка» на зразку 15 см завдовжки.

4. Вишити візерунок швом «качалочка»

5. Заповнити площину візерунка «шахматкою».

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Якими рушниковими швами заповнюють великі поверхні елементів орнаменту?
- 2) Чому вивчені шви відносяться до лічбових глухих швів?
- 3) Порівняйте техніки виконання швів «качалочка» та «шахматка».

Практична робота № 8

Тема: Виконання зразка шва «клинці». Заповнення площин візерунка.

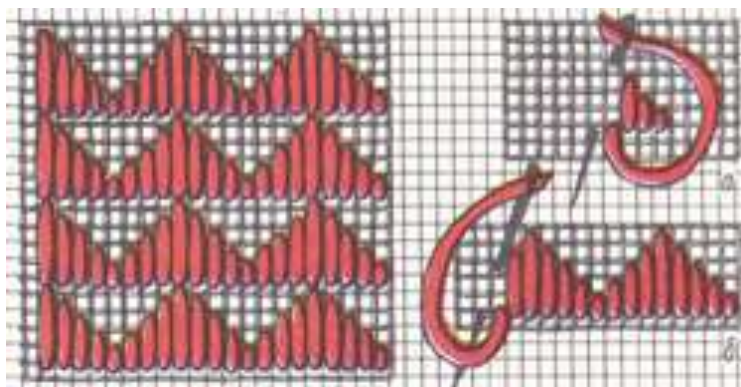
Мета: ▪ навчитись вишивати рушниковий шов «клинці»;

- навчитись заповнювати площину візерунка швом «клинці».

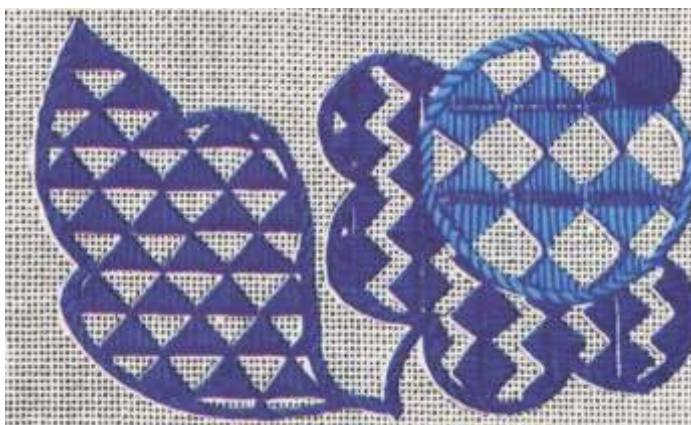
Матеріально-технічне забезпечення: тканина полотняного переплетення, голка, нитка, наперсток, п'яльця, ножиці, калька, узор, копіювальний папір, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити швом «клинці» на зразку 15 см завдовжки.

4. Заповнити площину візерунка швом «клинці»

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) До якого виду швів відносять шов «клинці»?
- 2) Яку тканину краще брати для заповнення площини візерунка швом «клинці»?
- 3) В чому відмінність у виконанні швів «качалочка» та «клинці»?

Практична робота № 9

Тема: Вибір і перенесення візерунка на тканину. Вишивання кута або середини серветки вишивкою «рішельє».

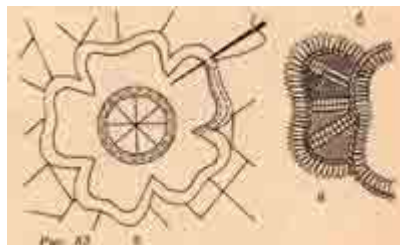
Мета: ▪ вишити візерунок вишивкою «рішельє»;

▪ закріпити знання про способи перенесення малюнка на тканину.

Матеріально-технічне забезпечення: калька, копіювальний папір, олівець, голка, нитка, наперсток, тканина, ножиці, інструкція.

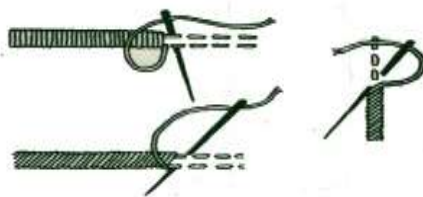
Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
 - 1) Тканина для цієї вишивки найкраще підібрати бавовняну, начебто батист. Нитки зазвичай вибирають в тон фону, однак існують і цікаві варіанти з контрастною вишивкою. Краще всього використовувати муліне. Візерунок цей складається з обшитих прорізних елементів, з'єднаних між собою бридами. Рішельє часто поєднують з іншими видами вишивки, наприклад, з гладдю.
 - 2) Нанесіть на тканину малюнок. Найчастіше це рослинний орнамент, але може бути і геометричний візерунок, і вишита гладдю або хрестиком картина, оточена рамкою в техніці рішельє. Якщо ви берете малюнок з книги, журналу або Інтернету, переведіть його спочатку на кальку, а потім через копірку нанесіть на майбутній виріб. Можна проколоти контури малюнка голкою, зробивши між проколами відстані в 3-5 мм. Приколійте лист з малюнком на тканину і перенесіть узор за допомогою графітної крихти.
 - 3) Обшийте контури прорізних деталей вручну. Можна використовувати шов «уперед голку» або імітувати машинну строчку, прошивши кожен шов двічі. Другий раз робіть стібки в проміжках між уже наявними, проводячи голку в ті ж отвори. Цей етап можна виконувати без п'яльців. Обшийте краї прорізних елементів петельним швом, укладаючи петлі вузликом до прорізів.

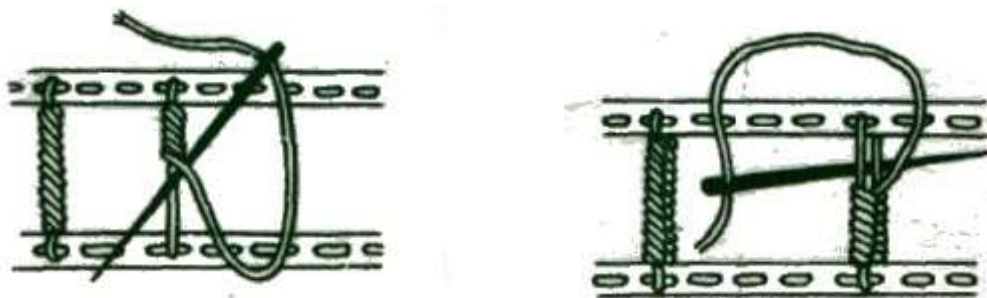

- 4) Зробіть настил для гладьових елементів. Прокладіть на кожному з них великі стібки, що йдуть в одному напрямку. Накладіть шар гладьових стібків. Як правило, вони більш дрібні і йдуть поперек настилу. Оформіть гладьові

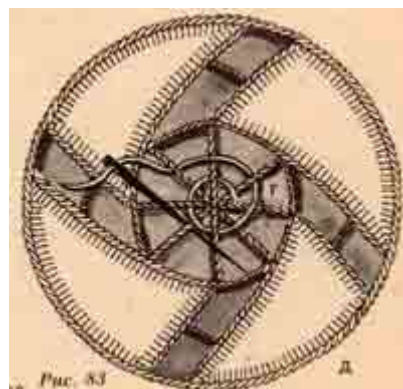
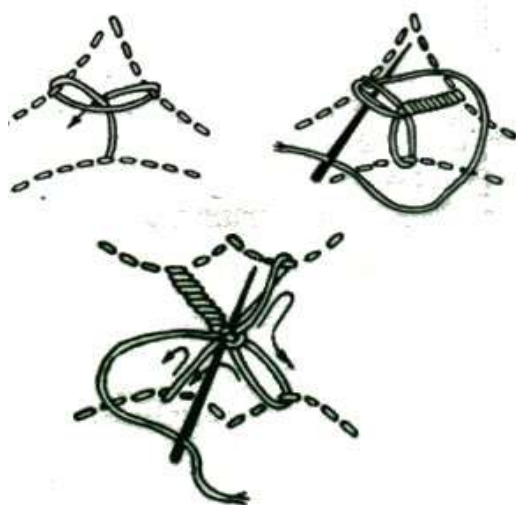
фрагменти - вишийте жилки листя, тичинки квітів і т.д. Для цього підійде стебловий шов.

- 5) Намітьте по 2 точки для кожної бриди. Вони повинні розташовуватися по одній і іншій стороні майбутнього прорізного елемента. Виведіть нитку з виворітної сторони на лицьову в одній з цих точок, проведіть її до іншої точки і виведіть на виворіт. Зробіть прокол, пропустивши 1 нитку тканини, і знову проведіть голку в першу точку. Натягніть і закріпіть нитку, щоб вона не провисала. У той же час елемент не повинен бути занадто стягнутий. Обшийте бриду петельним швом, намагаючись укласти стібки як можна більш щільно і рівно.

- 6) У деяких місцях можна зробити «павутинки». Вони являють собою прокладені між різними елементами і закріплені нитки, не обшиті петельним швом. Їх краще за все робити, якщо прорізний елемент великої площі і потрібно чимось його заповнити.

- 7) Виперіть виріб. Накрохмальте його і пропрасуйте. Вирізати елементи зручніше по накрохмаленій тканині. Використовуйте для цього невеликі гострі ножиці. Їх

можна підготувати, кілька разів розрізавши шматок наждачного паперу. Вирізайте дуже акуратно, намагаючись не залишати ниток тканини, але в той же час не зачепити ниток вишивки.

2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вибрати візерунок для вишивання.
4. Перенести візерунок на тканину з допомогою копіювального паперу.
5. Вишити візерунок в куті або в середині серветки вишивкою «рішельє»

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Які є способи перенесення малюнків на тканину?
- 2) Які із вивчених вже вами швів використовувались при виконанні вишивки «рішельє»?
- 3) До якого виду швів відноситься вишивка «рішельє»:
а) глухий; б) вільний; в) наскрізний; г) лічбовий?
- 4) Як натягуються бриди?
- 5) В якому випадку робляться «паутинки»?

Практична робота № 10

Тема: Виконання накладної аплікації – як зразка накладного шиття.

Мета: ▪ засвоїти техніку виконання аплікації;

- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, творчого мислення, художніх здібностей, фантазії.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, булавки, олівець, калька, маркер або ручка (змивається водою), папір, стандартна ущільнювальна стрічка, тканини для аплікації, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.

Крок 1. Малюємо.

Перше, що ви повинні зробити це малюнок аплікації. Якщо ви тільки починаєте, використовуйте прості малюнки із прямими краями - вам буде набагато простіше навчитися таким чином. Подумайте про повітряному змії, зірці або

блоках на перший раз. Хоча, якщо ви досвідчений майстер, можливо, ви захочете виконати зображення з кривими лініями, наприклад повітряна куля. Потім, у вас буде 2 варіанти на вибір: робити ваш проект або на звичайному папері або на кальці. Не забувайте, що готовий варіант аплікації буде у дзеркальному відображенні.

Крок 2. Копіювати на папір.

Покладіть кальку на ваш малюнок і скопіюйте його. Якщо вибраний малюнок має більше, ніж один елемент, тоді ви повинні скопіювати кожен частину малюнка окремо. Якщо частини зображення розташовані одна на іншій, ви повинні вибрати, який з них буде верхнім. Коли ви будете копіювати зображення, пам'ятайте що треба збільшити контур нижньої частини на 6 мм на місці де вона приєднується до верхньої. Роблячи це, ви покладете частини і уникнете розриву між ними.

Крок 3. Вирізаємо

Потім всі частини вашого дизайну скопійовані, відокремлюємо їх від решти і вирізаємо навколо контуру з відступом 1 - 2 см.

Крок 4. Тканини.

Можливо, це улюблена частина всього процесу - вибір тканини для кожної частини аплікації. Щоб робити це легко, ми радимо вам сортувати всі тканини за кольорами і

фактурами. Робота з бавовняною тканиною найпростіша і тому добре підходить для новачків у цій справі. Не використовуйте тканини, які зношуються, тому що вони можуть розпатлані після прання і товсті тканини, такі як вельвет, тому що буде складно обшити їх.

Крок 5. Переведення контурів частин аплікації на тканину.

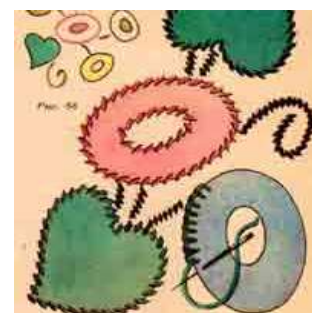
На правий (лицевий) бік клаптиків переведіть контури відповідних частин узору, стежачи, щоб поздовжні нитки робочої тканини і окремих деталей малюнка співпали, інакше при пранні та прасуванні виріб деформується.

Крок 6. Виріжте всі частини.

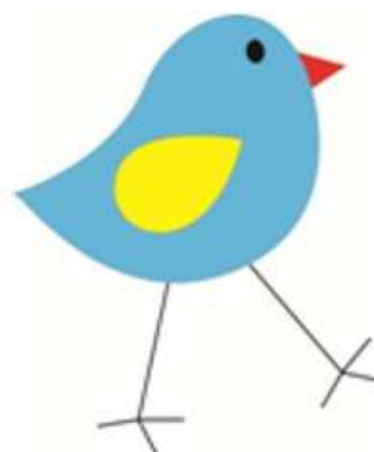
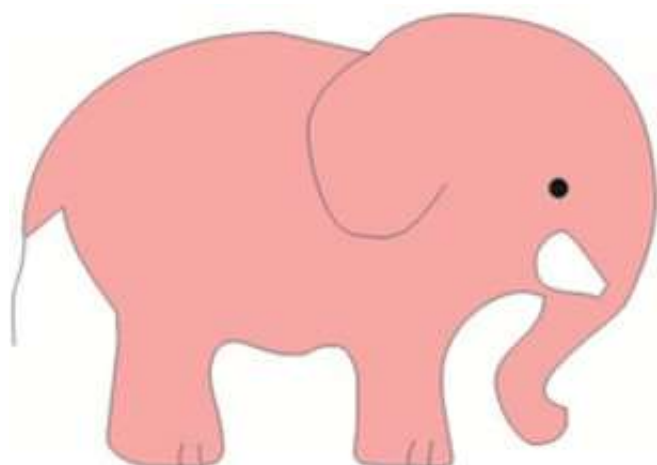
Крок 7. Кожну вирізану деталь покладіть на робочу тканину відповідно до узору, закріпіть шпильками, а потім наживіть наметкою або швом «через край». Наживлювати й пришивати треба від середини деталі, поступово просуваючись до країв, щоб не було зморщок і перекосів.

Крок 8. Кожну деталь акуратно обшийте по краю одним із швів: стебловим, петельним, ланцюжковим тощо нитками відповідного або контрастного кольору. Аплікації можна прикрасити й декоративними швами.

2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вибрати візерунок для вишивання.

4. Перенести візерунок на тканину з допомогою копіювального паперу.
5. Вишити накладну аплікацію.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чому аплікацію називають накладним шиттям?
- 2) Для оздоблення яких виробів використовується аплікація?
- 3) Які матеріали можна брати для аплікації?
- 4) На що слід звернути увагу при переведення контурів частин аплікації на тканину, щоб потім після прання виріб не деформувався?
- 5) Якими швами обшивають по краю деталі аплікації?

Практична робота № 11

Тема: Виконання зразка вишивки «виколювання».

Мета: ▪ засвоїти техніку виконання шва «виколювання»;

- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок швом «виколювання».

Теоретичні відомості.

Виколювання – це техніка вишивання, згідно з якою на полотні проколювали дірочки та обшивали їх відповідним швом. Ця техніка найбільш поширена на Чернігівщині та Покутті. Техніку «виколювання» дуже часто українці поєднували з хрестиком, вирізуванням та настилуванням. Виколюванням оздоблювали чоловічі та жіночі сорочки, а на заході Закарпаття — також спідниці-фартухи.

При техніці «виколювання» вишивка мала вигляд квадратика з дірочкою в його середині та була легкою ажурною вишивкою. Ці квадратики можуть мати різну кількість ниток тканини – від 4-х (одна сторона квадрата) до 12-ти ниток. Щоб дірочка була в центрі квадратика, то беруть парну кількість ниток тканини для сторони квадратика.

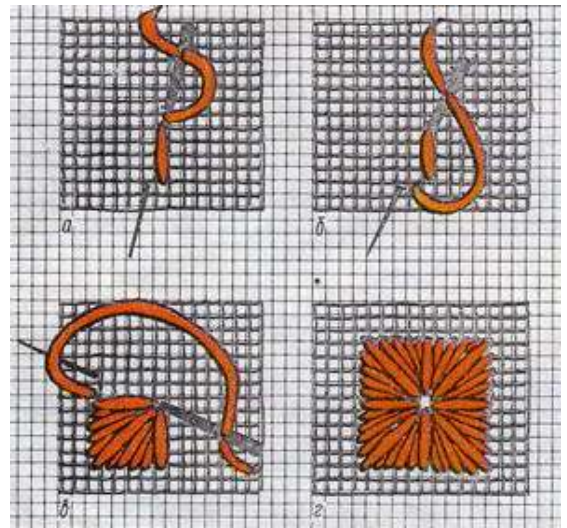

Техніка «виколювання»

Показана техніка створення квадратика зі стороною 10 ниток тканини.

1. Робочу нитку закріплюють петелькою, підхопивши на голку 5 ниток по вертикалі тканини.
2. Голку вколюють у верхню точку стібка (це буде центр квадратика) і виводять її через одну нитку зліва від першого стібка.

3. Знову вколюють голку в центр квадратика і виводять її на одну нитку лівіше попереднього стібка і т. д.
4. Усі стібки потрібно виконувати по колу, по лінії квадрата. У кожній чверті квадрата повинно бути по 11 стібків. Таким чином появиться фігура «виколювання», якщо вишити по лінії квадрата зі стороною 10 ниток усі стібки.
5. Виконуючи стібки по колу в квадратику, ледь стягують нитки тканини.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Яку техніку називають «виколювання»?
- 2) Який вигляд має техніка «виколювання»?
- 3) Як утворюється квадрат при вишиванні «виколювання»?
- 4) Чому, виконуючи стібки, ледь стягують нитки тканини?

Практична робота № 12

Тема: Виконання зразка вишивки «вирізування».

Мета: ▪ засвоїти техніку виконання шва «вирізування»;

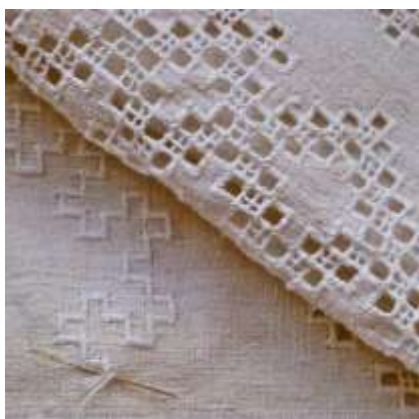
- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок швом «вирізування».

Теоретичні відомості.

Вирізування. Під час вирізування на полотні утворюються ажурні просвіти. Для цього спочатку обробляють контур сітки качалочковою лиштвою чи обметницею, після чого тканину в потрібних місцях вирізували. Зазвичай повсюди в Україні вирізування виконували білими нитками і лише на Поділлі для цього використовували кольорові нитки. Швом «вирізування» вишивають різноманітні за формою фігурки, доповнюючи узори іншими лічильними швами.

Техніка «вирізування»

Для засвоєння шва «вирізування» потрібно вишити фігурку, зображену на малюнку. Щоб було зручніше працювати, під час вишивання роботу повертають справа наліво, тому що вишивка виконується по колу.

1. Спочатку вишивають контур фігурки, підхоплюючи на голку 3—5 ниток тканини (залежно від їх товщини). Контур вишивають хрестиками і качалочками, закріплюючи ті нитки тканини, які треба підрізати і висмикнути, щоб фігурка стала ажурною.
2. Починають вишивати контур із хрестика.

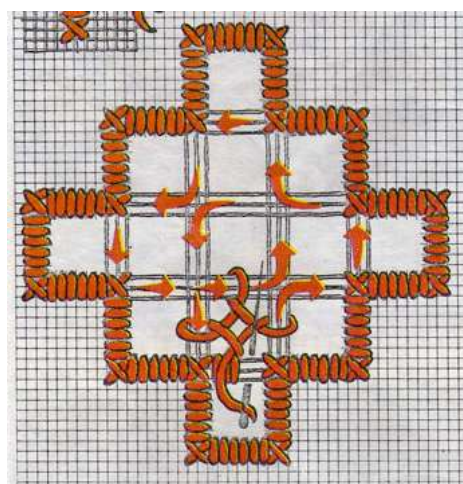

Робочу нитку закріплюють петелькою, виконують хрестик на 3—5 ниток тканини і переходять до качалочки. Вишивають її верх через одну нитку тканини, підхоплюючи на голку 3—5 ниток, потім вправо і вліво від хрестика, по контуру фігурки. Довжина качалочки між хрестиками не змінюється. У цьому місці по всьому контуру треба по 6 стібків, ледь стягуючи качалочками нитки тканини. Перший стібок качалочки роблять над хрестиком, останній, шостий — над наступним хрестиком.

3. Виконувати контур потрібно в напрямку, позначеному стрілочками. Чорна точка — це початок вишивання. Хрестики вишивають симетрично по одній лінії, оскільки нитки тканини біля хрестиків не підрізують.
4. Коли вишито контур, нитки тканини всередині фігурки, біля качалочок (тут 5 ниток), підрізують гострими кінцями невеликих ножиць і висмикують. Виходить ажурна сіточка.
5. Нитками таких самих кольорів, як і контур, заповнюють ажурну сітку качалочками, хрестиками, зірочками. Заповнювати починають справа біля хрестика і вишивають зліва направо, по колу (напрямок позначено стрілочками).

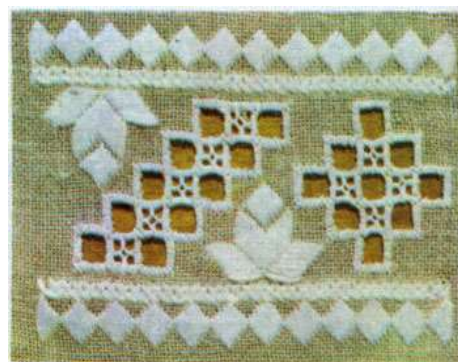
6. Робочу нитку закріплюють справа від хрестика на нитках сітки петелькою або під стібками з виворітного боку цього хрестика. Потім починають навивати качалочку, вколюючи голку знизу вгору, під три нитки сітки. Виконують 3 стібки і переходять до вишивання зірочки. Голку вколюють справа, під правий стовпчик сітки з трьох ниток, а виводять в середину порожнього квадрата. Залишивши робочу нитку під голкою,

протягують усю нитку — виходить петелька зірочки. Потім вколюють голку зверху вниз під верхній стовпчик з трьох ниток сітки, в середину квадрата. Робоча нитка залишається зліва від голки. Протягують її — виходить друга петелька. Робочу нитку спрямовують вниз по фігурці і виводять голку під лівий стовпчик сітки зліва, в середину квадрата. Робоча нитка залишається нижче голки, протягують її під

стовпчиком — виходить третя петелька зірочки. На голку, зліва направо, підхоплюють нитку — початок зірочки, протягують під нею робочу нитку — виходить перша зірочка.

7. Усього в цій фігурці чотири зірочки, розміщені в шаховому порядку.
8. Вишивши першу зірочку, продовжують навивати качалочку. Роблять іще три стібки біля перших трьох, виводячи голку знизу стовпчика вгору, в середину квадрата. Потім обвивають правий стовпчик квадрата, вколюючи голку справа від стовпчика і виводячи її в середину квадрата. На кожному стовпчику сітки роблять однакову кількість стібків качалочки. У нас 6 стібків: на першому стовпчику роблять три стібки, потім — стібок від петельки зірочки, над ним — ще два стібки качалочки; всього 6 стібків.
9. У місці перетину вертикальних і горизонтальних ниток сітки вишивають хрестик.
10. Закінчивши четверту зірочку, вишивають качалочками решту стовпчиків сітки у послідовності, показаній стрілочками.

Увага! Коли виконуються складніші фігури вирізування, перш ніж підрізати нитки тканини, треба всередині контуру фігурки голкою накреслити лінії від хрестика до хрестика. Хрестики вишивають симетрично по одній лінії, оскільки нитки тканини біля хрестиків не підрізують.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чому шов називають «вирізування»?
- 2) Із якими техніками поєднують «вирізування» в орнаментах?
- 3) Назвіть етапи вишивання технікою «вирізування».
- 4) Якими техніками вишивається контур фігурки?
- 5) Чому під час вишивання контуру фігурки хрестики необхідно вишивати симетрично по одній лінії?
- 6) Чим заповнюється ажурна сітка шва «вирізування»?

Практична робота № 13

Тема: Виконання зразків прямої і косої гладі.

Мета: ▪ засвоїти техніку виконання лічильної гладі;

- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок прямою і косою гладдю.

Теоретичні відомості.

Пряма гладь

Прямою гладдю вишивають геометричні орнаменти. В узорах часто пряму гладь поєднують з іншими лічильними швами.

При вишиванні лічильною гладдю стібки кладуть паралельно ниткам основи або піткання. Кожен стібок виконують через одну нитку тканини.

Щоб засвоїти пряму гладь, вишивають простий узор, який складається із східчастих ромбиків двох кольорів — бежевого і

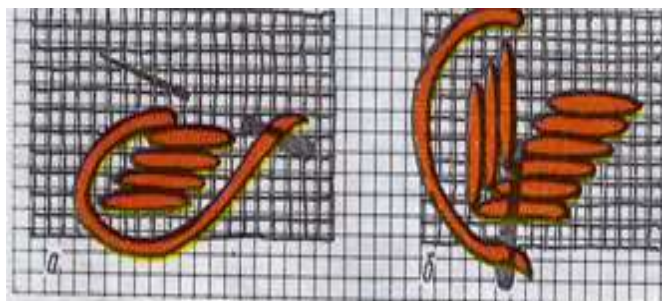
коричневого. Цей узор можна також вишити іншими кольорами: блакитним і синім або червоним і бордовим.

1. Починають вишивати ниткою світлого кольору (в нашому узорі — бежевою), вишивають ромбики горизонтальними стібками. Найкоротші стібки — на 3—4

нитки, найдовші — на 9—12 ниток, проміжні стібки на 6—8 ниток тканини.

2. Коли в ромбику потрібно перейти від однієї частини до іншої, виводять голку з робочою ниткою на виворітний бік вишивки і там пропускають під стібками. Не

можна залишати з вивороту довгих стібків-переходів. Від фігурки до фігурки переходять також під стібками з виворітного боку.

3. Закінчивши ромбик бежевою ниткою, цю нитку залишають з лицьового боку, щоб потім нею ж продовжити вишивання.
4. Коричневий ромбик вишивають вертикальними стібками. Починають вишивати із коротких стібків на 3—4 нитки біля вже вишитих ромбиків, потім повторюють стібки гладі, як у попередньому ромбику.
5. В бежевих ромбиках серединки фігурок вишивають коричневими нитками, а в коричневих — бежевими.

Коса гладь

Коса гладь дістала свою назву від способу виконання: стібки косої гладі вишивають під кутом 45° до ниток основи і підкання тканини. Оскільки стібки гладі виконують з нахилом і вліво, і вправо, то узор набуває світлотіньового ефекту. Найчастіше узори косою гладдю виконують червоними і чорними нитками.

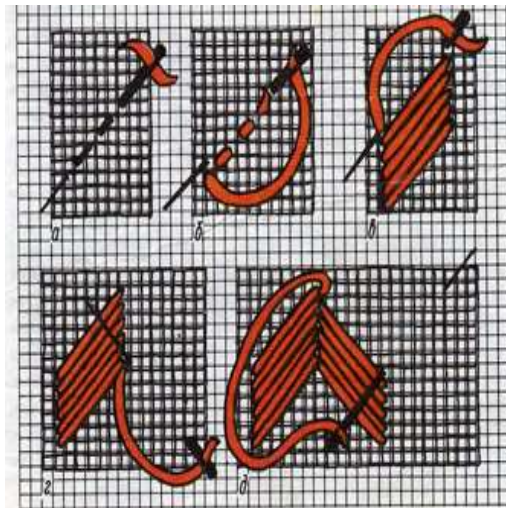
Щоб засвоїти шов «коса гладь», вишивають зразок.

Підбирають квадратик з ниток тканини, наприклад: 4×4 ; 5×5 ; 6×6 ниток. Якщо нитки основи і підкання різні за товщиною, то потрібно підібрати таку кількість ниток, щоб вийшов квадратик, наприклад взяти по основі 4 нитки, по підканню — 5 або 6 ниток. Вишивають зразок справа наліво.

1. Для зразка підбрано квадратик 6×6 ниток тканини. Робочу нитку закріплюють справа петелькою або дрібними стібками по діагоналі квадратика, голку виводять у лівий нижній кут (тобто в початок вишивання). Потім голку вколюють по діагоналі в правий верхній кут і виводять по вертикалі на одну нитку вище першого виходу голки.
2. Решту стібків роблять паралельно через одну нитку тканини з нахилом вліво.
3. Виконуючи шостий стібок, голку виводять у лівий нижній кут цього стібка.
4. Роботу повертають проти годинникової стрілки, щоб вишиті стібки опинились ліворуч.

5. Знову підбирають квадратик 6×6 ниток тканини і роблять 6 стібків з нахилом вправо. Голку вколюють по діагоналі в правий нижній кут наступного квадрата і виводять у другий стібок зліва знизу.
6. Ще 4 стібки роблять паралельно через одну нитку тканини.
7. У шостому стібку голку вколюють у правий нижній кут і виводять у правий верхній кут наступного квадрата, який складається із 6×6 ниток.
8. Вишивку повертають і знову роблять стібків з нахилом вліво.
9. У такий спосіб до завершення вишивки по черзі виконують стібки з нахилом вправо і вліво.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Назвіть види лічильної гладі.
- 2) Які орнаменти вишиваються лічильною гладдю?
- 3) Яка відмінність у техніках вишивання прямої і косої гладей?
- 4) Чому лічильну гладь відносять до двосторонньої гладі?

Практична робота № 14

Тема: Складання візерунка для виконання простої гладі. Перенесення візерунка на тканину. Вишивання візерунка.

Мета:

- засвоїти техніку виконання простої гладі;
- закріпити знання про способи перенесення візерунка на тканину;
- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, п'яльці, тканина, зразки візерунків, калька, копіювальний папір, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Скласти візерунок для вишивання простою гладдю.
4. Перенести візерунок на тканину.
5. Вишити візерунок простою гладдю.

Послідовність виконання:

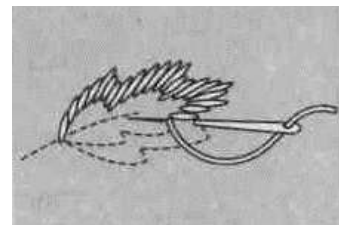
Щоб вишити зразок двобічною гладдю, потрібно підібрати узор з невеличкими квітками і листочками, тому що довжина стібка гладі має бути не більше 1 см.

1. Закріпіть нитку петлею на двох нитках тканини, якщо кількість ниток для вишивання парна, або декількома невеличкими стібками біля центра квітки в правому куті пелюстки, якщо кількість ниток для вишивання непарна.
2. Голку вколуйте і виводьте зліва направо точно на лінію контуру узору. Щоб стібки гладі розходилися промінцями від

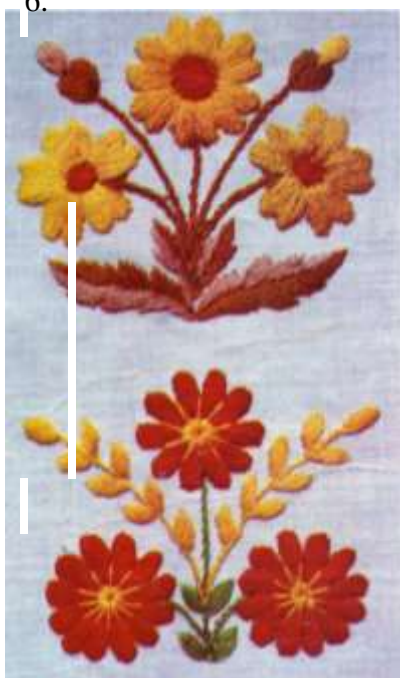

центра квітки по колу, чергуйте довгий стібок і стібок, коротший на 1,5—2 мм .

3. Стібки гладі повинні щільно прилягати один до одного, щоб не видно було тканини, інакше вишитий узор матиме неохайний вигляд.
4. Кінець робочої нитки за необхідності закріпіть стібками з лицьового боку роботи в тому місці, де буде ще виконуватися вишивка. Можна використати і звичайний спосіб закріплення (із виворітного боку роботи під стібками узору).
5. Під час вишивання листків стібки кладіть у напрямку жилок.

6.

Увага! Якщо гладь виконати правильно, то обидва боки виробу — лицьовий і виворітний — будуть однаковими.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Яка має бути довжина стібка простої гладі?
- 2) Чому в узорі стібки мають щільно прилягати один до одного?
- 3) Як закріплюють початок і кінець робочої нитки при вишиванні узору простою гладдю?
- 4) Який вигляд має узор, вишитий простою гладдю, з лицьового та виворітного боків?

Практична робота № 15

Тема: Підбір візерунка для виконання зразка художньою гладі. Вишивання візерунка.

- Мета:**
- засвоїти техніку виконання художньої гладі;
 - закріпити знання про способи перенесення візерунка на тканину;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

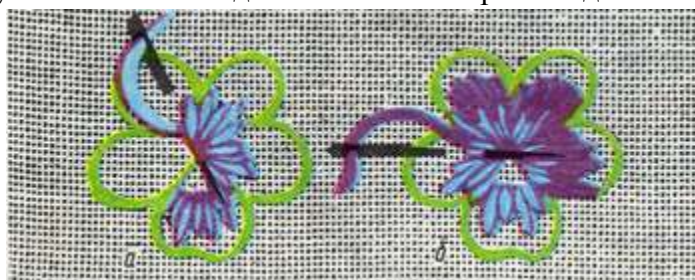
Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, п'яльці, тканина, зразки візерунків, калька, копіювальний папір, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Підібрати візерунок для вишивання художньою гладдю.
4. Перенести візерунок на тканину.
5. Вишити візерунок художньою гладдю:

Послідовність виконання:

1. Підберіть нитки в теплій або холодній кольоровій гамі (три відтінки). Щоб вишити рослинні узорі художньою гладдю, потрібно підібрати нитки великої палітри кольорів — для квіток, листків, бутонів. тощо. Можна вишити квітку чи листочок нитками двох-трьох тонів одного кольору: від світлого відтінку до темнішого чи, навпаки, від темного до світлого.
2. Довжину пелюсток квітів поділіть на три рівні частини. Виконуйте двобічні стібки різної довжини (мал. а).
3. Ниткою іншого тону виконуйте такі самі двобічні стібки різної довжини, вшиваючи їх у попередній ряд, щоб не було різкого переходу від тону до тону, наприклад (мал. б).

4. Те саме повторіть ниткою третього відтінку.

5. Аналогічно вишивайте листки й бутони.

Увага! Якщо гладь виконати правильно, то лівий і правий бік вишивки будуть однаковими.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Як підбирають нитки для вишивання узору художньою гладдю?
- 2) Як уникнути різкого переходу від одного відтінка до іншого?
- 3) Порівняйте техніки виконання простої і художньої гладей.

Практична робота № 16

Тема: Виконання зразків технік білої гладі.

- Мета:**
- засвоїти техніки виконання білої гладі: «шнурочок», «горошок», «листочок»;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, тканина, п'яльці, зразки малюнків, копіювальний папір, інструкція.

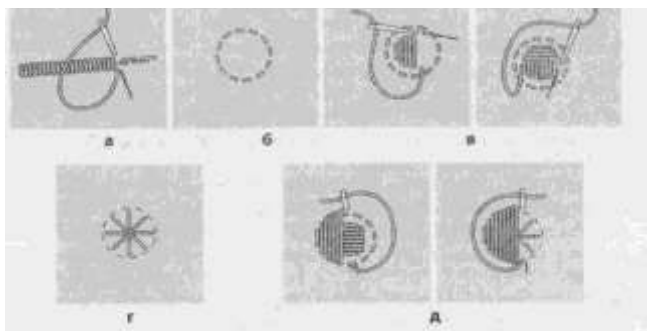
Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразки технік білої гладі: «шнурочок», «горошок», «листочок».

Послідовність виконання:

1. Переведіть малюнок на тканину.
2. Виконайте вишивання технікою «шнурочок» (рис. а):
 - а) по контуру рисунка прокладіть настил;
 - б) виконайте прямі вертикальні стібки, закриваючи настил (зліва направо)
3. Виконайте вишивання технікою «горошок»:
 - а) по контуру рисунка прокладіть шов «уперед голку» (рис. б);
 - б) виконайте настил одним із запропонованих способів: 1-й спосіб — рис. в, 2-й спосіб — рис. г;
 - в) перекрийте настил стібками гладі в напрямку, протилежному настилу, закриваючи контур рисунка (рис. д).

4. Виконайте вишивання технікою «листочок урізкол»:
 - а) прошийте контур листочка й зробіть настил із довгих паралельних стібків (рис.а);

Практична робота № 17

Тема: Вишивання елементів прорізної гладі: «дірочки», «калачики», «листочки».

- Мета:**
- засвоїти техніки виконання елементів прорізної гладі: «дірочки», «калачики», «листочки»;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, тканина, п'яльці, зразки узорів, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити елементи прорізної гладі: «дірочки», «калачики», «листочки» .

Послідовність виконання:

Узори для прорізної гладі складаються з маленьких дірочок, суміжних дірочок, калачиків, листочків-човників, що утворюють багатопелюсткові квітки, листя тощо.

1. Маленькі круглі дірочки проколюють виколкою і обшивають гладєвим валиком.
2. Виконання калачика починають з обшивання зовнішнього і внутрішнього контурів швом уперед голкою. Всередині роблять ножицями розріз навхрест. Після цього на контурах виконують гладєві стібки, стежачи за тим, щоб не було деформації калачика.
3. Листочки-човники попередньо обшивають швом уперед голкою, тканину розрізають уздовж осі листка, підгинають краї підрізаної тканини навиворіт і виконують стібки гладі. Для того, щоб форма листка залишалася витягнутою, треба на гострих краях його виконувати довші стібки, зтягувати їх сильніше, ніж бокові.

Увага! Виконуючи суміжні дірочки у вигляді квіточок, спочатку виколкою проколюють середню, а після цього усі

інші, що розміщуються по колу. Обробку починають також із середньої, а потім послідовно обшивають решту дірочок.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чому вивчену гладь називають прорізною?
- 2) Назвіть елементи прорізної гладі.
- 3) Яким швом попередньо обшивають зовнішні і внутрішні контури елемента прорізної гладі?
- 4) На що слід звернути увагу під час вишивання гладьових стібків на листочках, щоб їх форма залишилася витягнутою?

Практична робота № 18

Тема: Вишивання візерунка полтавською гладдю.

- Мета:**
- засвоїти техніку виконання полтавської гладі;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, тканина, п'яльці, зразки узорів, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити візерунок полтавською гладдю.

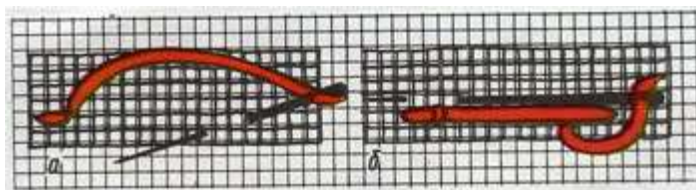
Послідовність виконання:

Усі великі елементи орнаменту — квітки, листки, бутони, при вишиванні яких роблять стібки більші 1 см, виконують полтавською гладдю .

Стібки гладі вишивають зліва направо, щільно, щоб не було видно тканини. Гладь зручна тим, що можна робити стібки від 1 до 3 см, заповнюючи великі площини елементів узору. Щоб такий довгий стібок не відставав від тканини, його прикріплюють зверху додатковим навскісним стібком.

1. Закріплюють нитку петелькою або стібками і роблять довгий стібок.

2. Через 1,5 см справа вколюють голку, виводять її зліва через 3...4 мм знизу під стібком і протягують робочу нитку.

3. Потім вколюють голку навскіс через 5 чи 6 мм над стібком і виводять біля початку першого стібка.

4. Усі наступні стібки виконують так само, паралельно один до одного.

5. Якщо стібок має довжину від 2 до 3 см, то зверху роблять 2 чи 3 додаткові стібки.

Увага! Гладь буде гарною, якщо у всіх стібках додаткові стібки робити на одному рівні.

Вишиваючи круглі квітки, починають із середини, стібки кладуть так само, як і при вишиванні двобічною гладдю, по колу: стібки полтавської гладі розходяться, як промені, від середини квітки. Щоб стібки гладі повернути відповідно до форми квітки, по колу, вишивають довгий стібок, потім коротший від нього на 1...3 мм і потім знову довгий. Кожний стібок прикріплюють зверху додатковим навскісним стібком.

Вишиваючи листочки, стібки полтавської гладі виконують паралельно.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

-
- 1) Чому полтавську гладь називають «гладдю у прикріп»?
 - 2) Яка довжина стібка полтавської гладі?
 - 3) Який вигляд має полтавська гладь з лицьового та виворітного боків?
 - 4) Як кладуть стібки при вишиванні квітів; листків?

Практична робота № 19

Тема: Техніка виконання мережки «одинарний прутик». Обробка краю серветки мережкою «одинарний прутик».

Мета:

- засвоїти техніку виконання мережки «одинарний прутик»;
- обробити край серветки мережкою «одинарний прутик»;
- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити мережку «одинарний прутик».
4. Обробити край серветки мережкою «одинарний прутик» із бахромою та упідгин із закритим зрізом

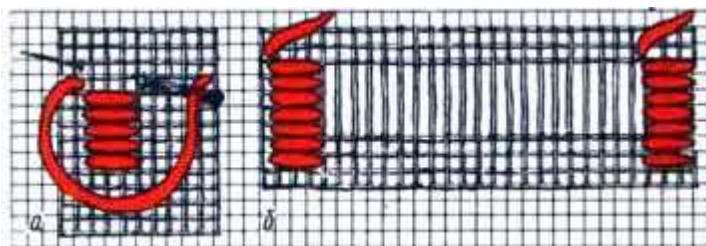
Послідовність виконання:

Мережки - це декоративні шви. Вони можуть бути головною частиною узору або відмежовуючою лінією. Мережки відносяться до лічбових швів. Орнаменти, доповнені мережками, відрізняються тонкістю і витонченістю.

Увага! Всі мережки починають з вишивки качалочки.

Послідовність виконання качалочок мережки:

1. Розпочніть мережку з вишивки качалочок: шириною 3-5 ниток і висотою, необхідною для мережки (а).

2. Качалочкою закріпіть нитки

тканини, які потрібно буде підрізати і витягнути для мережки. Також закріпіть 2 або 3 нитки знизу і зверху витягнутих ниток мережки, на яких виконується одинарний прутик.

3. Одну качалочку виконайте справа біля початку мережки, другу – зліва біля кінця мережки.

4. Для вишивання зразків мережки відстань між качалочками візьміть 10 см.

5. Виконуючи качалочки, стібками ледь стягніть нитки тканини.

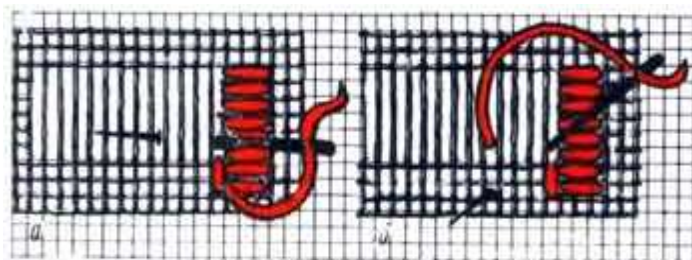
6. В широких мережках спочатку вишійте 2 см качалочки у висоту, не закріплюючи верхніх країв, по мірі необхідності, дошійте їх до кінця висоти мережки (б).

Увага! Всі ряди мережок виконуються справа наліво. Нитку в кінці роботи закріпіть в качалочках з виворотної сторони.

Послідовність виконання мережки «одинарний прутик» :

1. Виконаємо качалочки на 5-6 ниток.

2. Знизу качалочок, відступивши 2 нитки, підрізали і висмикнули 3 або 4 нитки тканини.

3. Закріпили на двох нитках тканини петлю робочої нитки.

4. Справа, внизу, від висмикнутих ниток на голку підхватили 3-5 ниток тканини в залежності від їх товщини (а).

Увага! Загальна кількість ниток тканини, що підхвачує голка для утворення прутика, не повинна перевищувати 3 мм, так як мережка стягне край тканини або візерунок.

5. Підхопивши нитки тканини, протягнули під ними голку з робочою ниткою.

6. Повертаючись, голку вкололи справа від підхоплених ниток і вивели з виворотної сторони на лицеву по діагоналі через 2 або 3 нитки, навпроти робочої нитки (б).

7. Протягнули робочу нитку і стягнули нею підхоплені нитки тканини.

8. Отримали перший стібок прутика.

9. Всі інші стібки виконали аналогічно.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Яка вишивка називається мережкою?
- 2) Чому мережки відносяться до наскрізних лічбових швів?
- 3) Які матеріали використовуються для вишивки мережок?
- 4) З чого починається вишивання мережок?
- 5) Яку функцію виконують качалочки в мережках?
- 6) Чому при утворенні прутика на голку не слід брати загальну кількість ниток тканини, що перевищує 3 мм?

Практична робота № 20

Тема: Вишивання елементів орнаменту серветки, рушничка мережками: «подвійний прутик», «роздільний прутик».

Мета:

- засвоїти техніку виконання мережок «подвійний прутик», «роздільний прутик»;
- вишити елементи орнаментів серветки або рушничка мережками;
- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити елементи орнаментів серветки або рушничка мережками «подвійний прутик», «роздільний прутик».

Послідовність виконання:

Мережки - це декоративні шви. Вони можуть бути головною частиною узору або відмежовуючою лінією. Орнаменти, доповнені мережками, відрізняються тонкістю і витонченістю.

Увага! Всі мережки починають з вишивки качалочки.

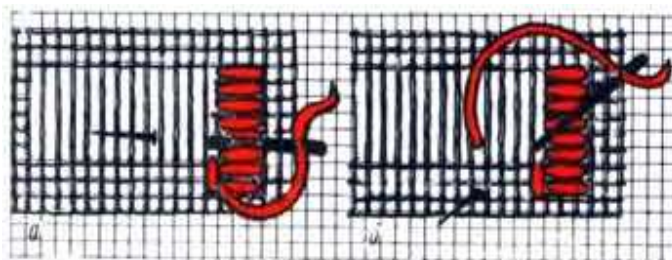
Виконують качалочки заввишки 0,7 см. Одну качалочку виконайте справа біля початку мережки, другу – зліва біля кінця мережки.

Залишивши знизу і зверху по 2 або 3 нитки, біля правої качалочки ліворуч, а біля лівої качалочки праворуч підрізають гострими кінцями ножиць нитки тканини. Всі підрізані нитки висмикують.

Увага! Всі ряди мережок виконуються справа наліво. Нитку в кінці роботи закріпіть в качалочках з виворотної сторони.

Послідовність виконання мережки «подвійний прутик» :

1. Перший нижній ряд мережки виконують одинарним прутиком, підхоплюючи на голку 4 або 5 ниток тканини.
2. Під виворотними стібками лівої качалочки переходять до верхнього краю мережки. Голку з ниткою робочої виводять на лицьову сторону через 2 або 3 нитки біля верхнього краю лівої качалочки.

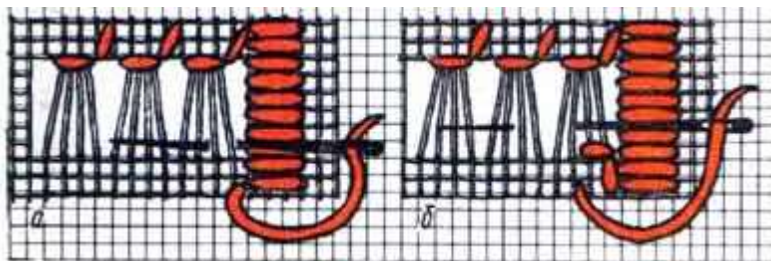
3. Роботу повертають так, щоб ряд виконаного одинарного прутика опинився зверху зразка. І знову справа наліво, підхоплюючи на голку також 4 або 5 ниток тканини, вишивають ще один ряд одинарного прутика. Виходить подвійний прутик, в якому між двома рядами одинарного прутика утворюються стовпчики

Послідовність виконання мережки «роздільний прутик» :

1. Закінчивши нижній ряд одинарного прутика, голку виводять на виворітну сторону роботи і під нитками лівої качалочки переходять до верхнього краю мережки. Потім робочу нитку виводять на лицьову сторону роботи тканини біля верхнього краю лівої качалочки.

2. Роботу повертають так, щоб ряд виконаного одинарного прутика виявився вгорі зразка. Справа наліво вишивають другий ряд, як би роздвоюючи стовпчики нижнього одинарного прутика.

На початку ряду на голку підхоплюють половинку першого стовпчика - 2 або 3 нитки тканини (мал. а) і виконують стовпчик одинарного прутика. Потім на голку підхоплюють залишилася половинку першого стовпчика і половинку наступного другого стовпчика (рис. б) і виконують стовпчик одинарного прутика.

3. Кожен наступний стовпчик одинарного прутика вишивають, підхоплюючи на голку половинку попереднього і половинку наступного стовпчика.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Які мережки відносяться до простих?
- 2) В якому напрямку вишиваються ряди мережок?
- 3) Як закріплюють робочу нитку в кінці роботи?
- 4) Поясніть відмінність між техніками виконання «подвійного прутика» та «роздільного прутика».

Практична робота № 21

Тема: Виконання зразків мережок: «снопики», «жучки», «квадратики»

Мета: ▪ засвоїти техніку виконання мережок «снопики», «жучки», «квадратики»;

- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

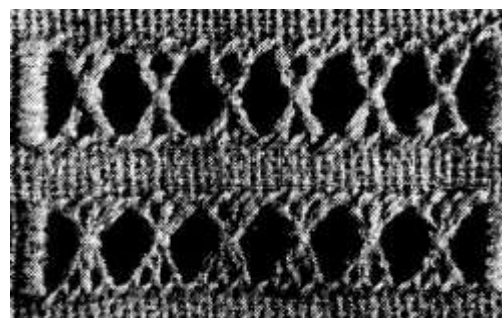
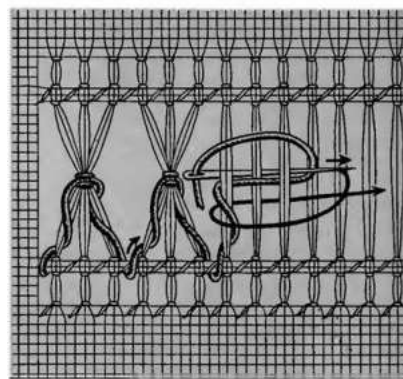
1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразки мережок: «снопики», «жучки», «квадратики».

Послідовність виконання:

Мережки «снопик» і «жучок»

Цю мережку виконують зліва направо по готовій мережці «подвійний прутик» завширшки 1 см або більше. Якщо за допомогою робочої нитки з'єднують стовпчики в пучок по два і чотири стовпчики, мережку називають снопик, а якщо – три стовпчики, то жучок.

1. Нижню нитку закріплюють в нижньому ряду, обвивають перший стовпчик 1-2 рази до середини мережки справа наліво.
2. Робочу нитку кладуть горизонтально посередині мережки, тобто прошивають швом «вперед голка» так, щоб середній стовпчик був під робочою ниткою, а останній – на робочій нитці.
3. Робочу нитку кладуть петлею поверх трьох стовпчиків, а голка проходить під трьома стовпчиками і входить в петлю, яка стягує всі три стовпчика разом, утворюючи жучок.

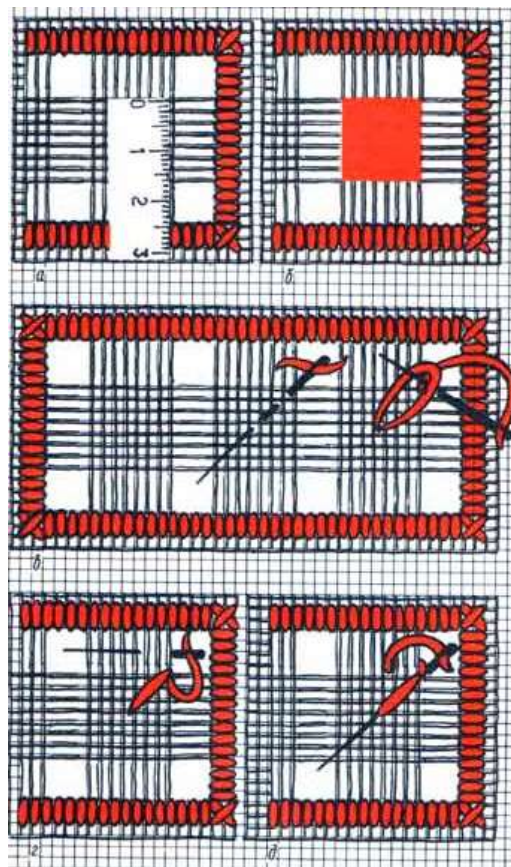

Мережка «квадратики»

1. Витягуємо нитки тканини, утворюючи квадрати.
2. В центрі кожного квадрата утворюємо дірочку.

3. Виконуємо «одинарний прутик», кожен раз пропускаючи робочу нитку через проколоти дірочку.
4. Обшивши верхню сторону квадрата, повертаємо роботу на 90°, щоб ліва вертикальна сторона квадрата стала верхньою горизонтальною, і виконуємо на ній стовпчик.
5. На третій стороні забираємо в стовпчики ті ж нитки, що і на першій стороні. Аналогічно утворюють стовпчики із одних і тих же самих ниток на четвертій і другій стороні квадрата.
6. Виконавши останній стовпчик, голку з робочою ниткою виводимо через центр на виворіт і декількома маленькими стібками, не захвачуючи вишивку на лицевій стороні, закріплюємо робочу нитку під стібками і обрізаємо.
7. Таким же способом виконуємо всі квадрати, кожен раз закріплюючи нитку на початку і в кінці роботи.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) По якій готовій мережці виконують мережки «снопики» та «жучки»?
- 2) В чому відмінність у техніці вишивання мережок «снопики» і «жучки»?
- 3) Чому мережку називають «квадратики»?
- 4) Якою технікою обшиваються сторони квадрата?

Практична робота № 22

Тема: Виконання зразків мережки: «ляхівка одинарна», «багаторядова ляхівка»

- Мета:**
- засвоїти техніку виконання мережок «ляхівка одинарна», «багаторядова ляхівка»;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей.

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразки мережок: «ляхівка одинарна», «багаторядова ляхівка»

Послідовність виконання:

Мережка «ляхівка» може бути основною частиною узору, а також відмежувальною лінією в орнаменті, яку вишивають знизу і зверху від центральної частини вишивки.

Ляхівка складається із трьох рядків: перший — нижній, другий — середній, третій — верхній.

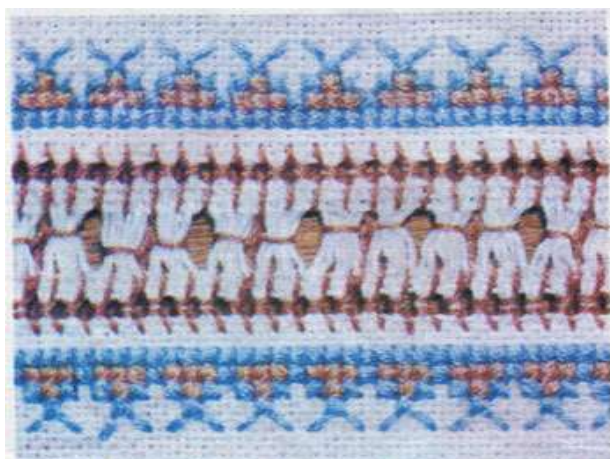
Для першого рядка треба висмикнути 3 чи 4 нитки тканини;

для другого рядка — залишити 3 чи 4 нитки, висмикнути 6 чи 8 ниток;

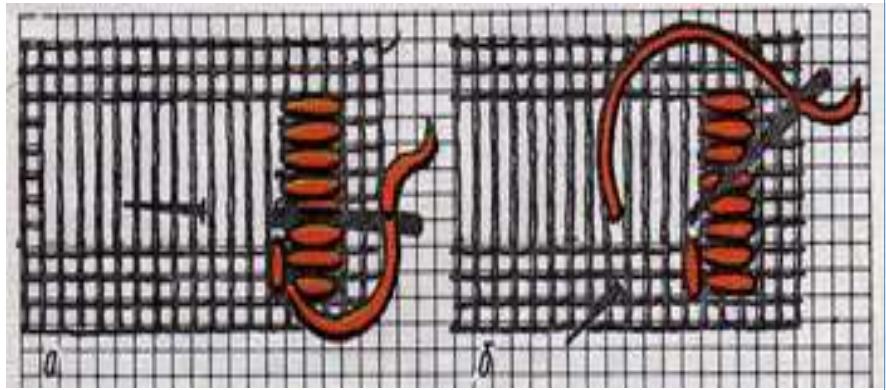
для третього рядка — залишити 3 чи 4 нитки, висмикнути 3 чи 4 нитки тканини.

Кількість залишених і висмикнутих ниток в рядках можна змінювати відповідно до товщини ниток тканини.

1. Починають вишивати ляхівку з качалочок висотою 1 см. Верхній край качалочок не закріплюють, а в міру виконання рядків мережки качалочки дошивають. Качалочки у висоту мають бути на 2 чи 3 нитки вищі від того місця, де висмикнули нитки для третього рядка.
2. Кожний рядок мережки виконують справа наліво.

3. Знизу качалочок, відступивши 2 нитки тканини, підрізують і висмикують 3 чи 4 нитки. Вишивають перший рядок знизу одинарним прутиком, підхоплюючи на голку 4 або 5 ниток тканини.

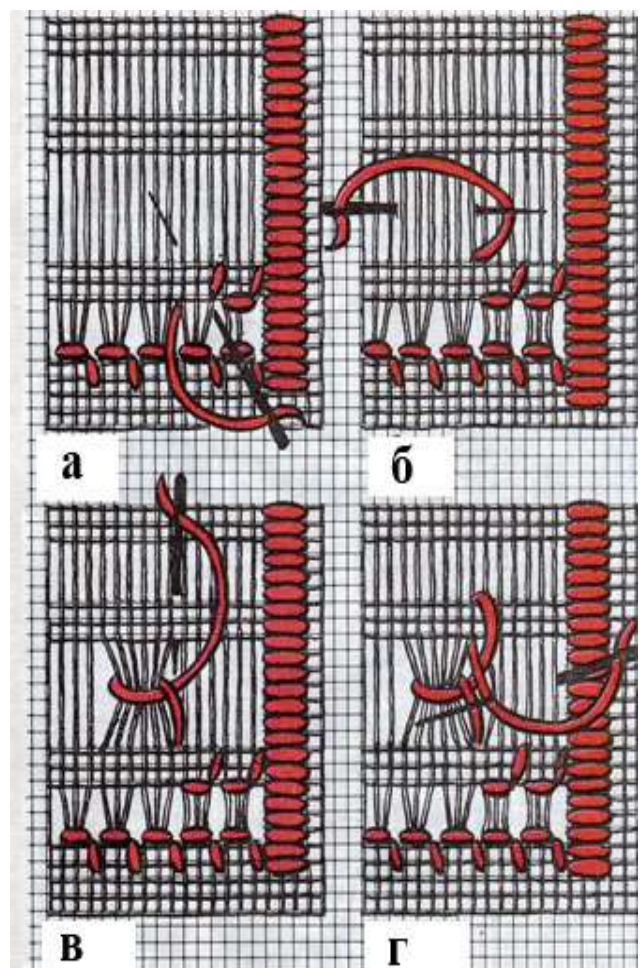

4. Залишають 3 чи 4 нитки і висмикують 6 чи 8 ниток для другого середнього рядка.

5. Ще залишають 3 чи 4 нитки і висмикують 3 чи 4 нитки для третього рядка.

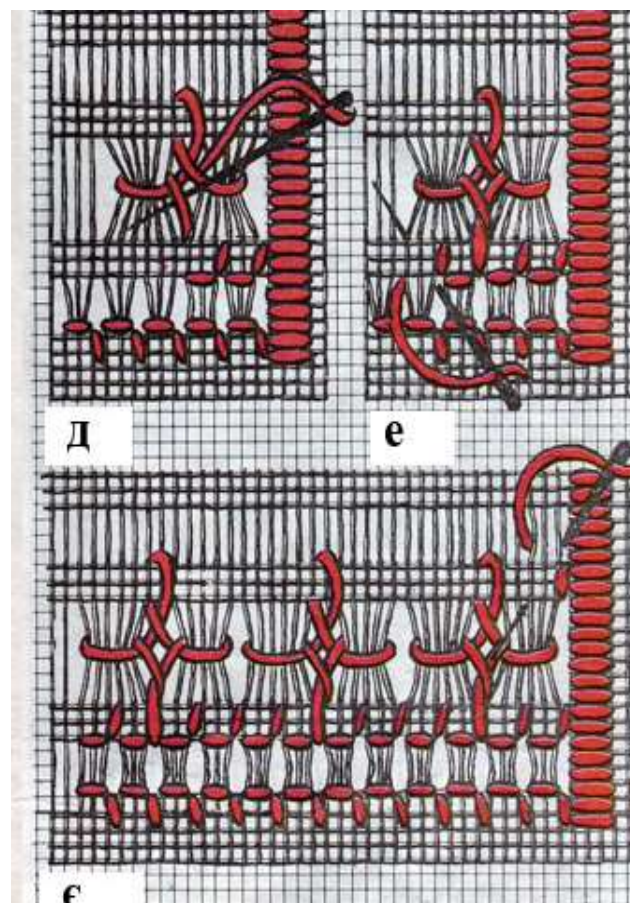
6. У правій качалочці з вивороту вишивки закріплюють робочу нитку і виводять її на лицьовий бік у другий рядок.

7. Потім вишивають два стовпчики одинарного прутика у першому рядку зверху (мал. а) і виводять голку в середній другий рядок. Голку вколюють у другому рядку зліва від наступних двох стовпчиків і виводять справа від цих двох стовпчиків; робочу нитку заводять під голку (мал. б), протягують її під стовпчиками, ледь стягують нитки середнього рядка — виходить петелька. Потрібно намагатися, щоб петелька утворювалась посередині ниток другого рядка. Далі голку вколюють зверху в третій рядок над робочою ниткою і виводять у середній рядок; робоча нитка залишається справа від голки (мал. в). Протягують нитку — виходить петелька. На голку справа наліво підхоплюють пропущені перші два стовпчики і виводять голку зліва за ними. Робочу нитку заводять під голку (мал. г), протягують її і ледь стягують нитки середнього рядка — виходить петелька. Петелька повинна бути посередині ниток другого рядка. На

голку підхоплюють справа наліво нитку — це початок першої петельки (мал. д). Робочу нитку протягують вниз — утворюється перша зірочка. Знову вишивають два стовпчики прутика зверху в правому рядку (мал. е).

8. Закінчивши другий середній рядок, робочу нитку закріплюють у лівій качалочці і починають вишивати верхній третій рядок. Робочу нитку закріплюють петелькою біля правої качалочки на залишених 3 чи 4 нитках тканини третього рядка. На голку підхоплюють перший стібок (3 чи 4 нитки), потім повертаються, вколюють голку між качалочкою і першим стовпчиком і виводять по діагоналі знизу, під залишеними нитками (мал. е). Робочою ниткою стягують нитки мережки — виходить перший стовпчик третього рядка. У такий спосіб виконують решту стовпчиків рядка.

9. Закінчуючи мережку, вишивають одинарний прутик зверху у третьому рядку.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Із скількох рядків складається «ляхівка одинарна»?
- 2) Яка повинна бути висота качалочок для цієї мережки?
- 3) В якому напрямку вишивається кожен рядок мережки?
- 4) Якою технікою вишивають перший і останній рядки мережок?
- 5) На скількох стовпчиках прутика вишивається зірочка в другому рядку мережки?

Практична робота № 23

Тема: Виконання зразка мережки з настилом і прутиком через чисницю.

- Мета:**
- засвоїти техніку виконання мережки з настилом і прутиком через чисницю ;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

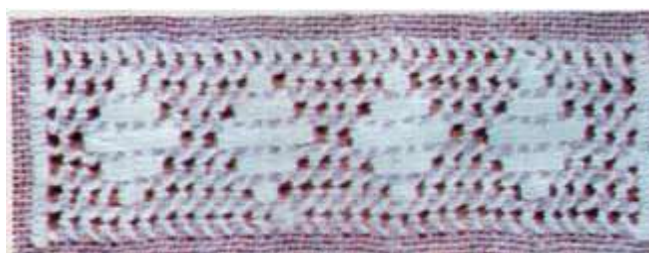
1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок мережки з настилом і прутиком через чисницю.

Послідовність виконання:

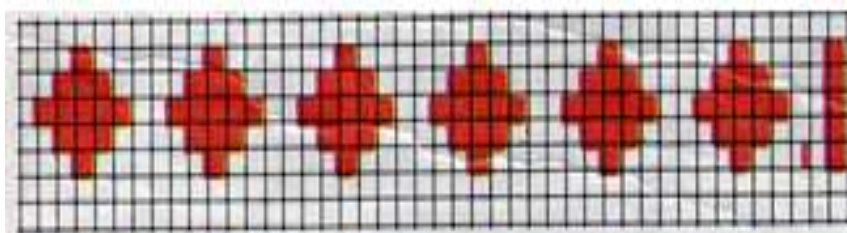
Свою назву ця мережка дістала від способу її виконання. Рядки малюнка мережки, що складаються з настилів і стовпчиків прутика, вишивають через 3 чи 4 залишені нитки тканини, які називають чисницею. Цією мережкою можна вишивати геометричні і рослинно-геометризовані орнаменти . Вишивають узори переважно білими нитками по білій тканині. На тканині блакитного, рожевого, бежевого та інших кольорів мережку через чисницю з настилом і прутиком вишивають нитками такого ж кольору, як і тканина, або трохи світлішими чи темнішими за тоном.

Зразок мережки вишивають геометричними фігурками — ромбиками .

Зразок складається із семи рядків. Вишивають зразок за малюнком:

Навчившись вишивати цей зразок, можна виконати будь-який геометричний або рослинно-геометризований орнамент, зображений на папері в клітинку.

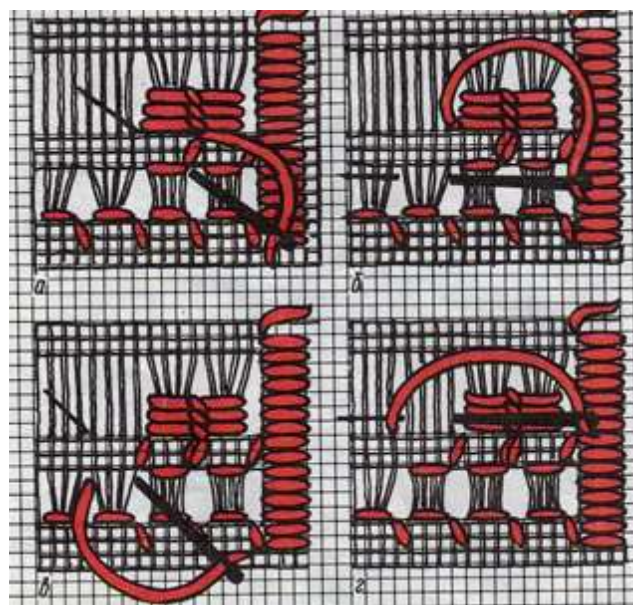
1. Починають вишивати зразок мережки із качалочок висотою 2 см і в міру виконання рядків мережки дошивають качалочки.
2. Залишивши знизу качалочок 2 нитки тканини, підрізують і висмикують 3 чи 4 нитки для першого рядка мережки.
3. Знизу першого рядка виконують одинарний прутик.
4. Залишають 3 чи 4 нитки і підрізують 3 чи 4 нитки тканини для другого рядка мережки.
5. Узор починають виконувати з другого рядка мережки.

Увага! Кількість стовпчиків прутика в настилах узору дорівнює кількості вертикальних відрізків, прилеглих до клітинок узору. Вертикальний відрізок — це вертикальна частина квадрата малюнка узору. На малюнку вертикальний відрізок позначено справа червоною вертикальною лінією.

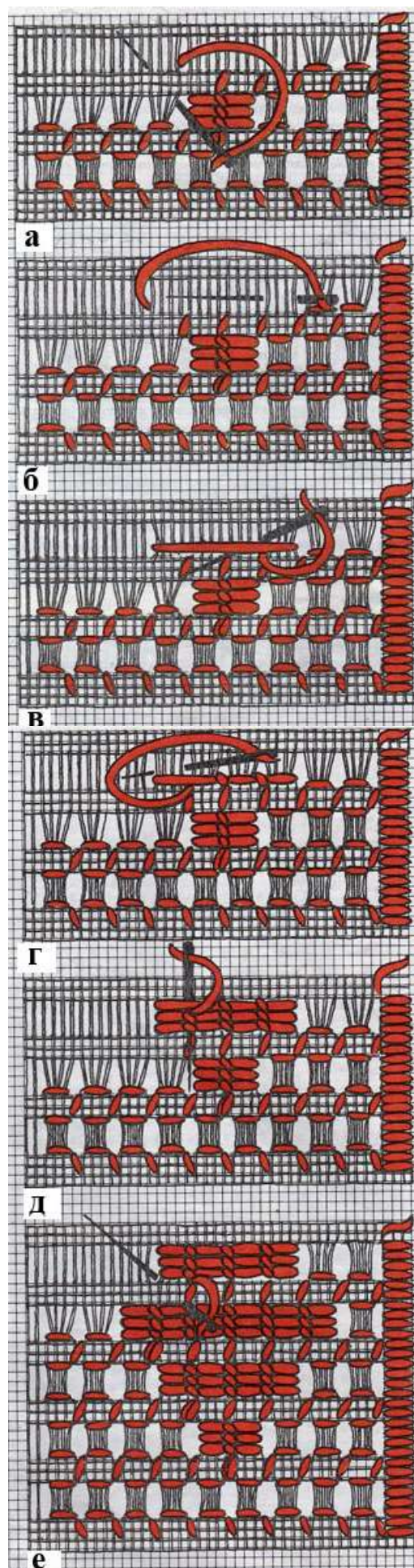
Наприклад, у першому рядку малюнок узору починається з однієї клітинки, а до однієї клітинки прилягають два вертикальні відрізки — отже, у другому рядку мережки настили узору вишивають на 2 стовпчики прутика. У другому рядку узору малюнок фігурки складається з трьох клітинок, а до них прилягають 4 вертикальні відрізки — отже, настили в третьому рядку мережки виконують на 4 стовпчики прутика. У третьому рядку узору малюнок фігурки складається з п'яти клітинок, а до них прилягають 6 вертикальних відрізків. Отже, настили у четвертому рядку мережки виконують на 6 стовпчиків прутика.

Усі настили в узорі мережки вишивають ледь стягуючи стовпчики прутика, у всіх рядках мережки роблять однакову кількість настилів — 3 і 4 рядки (мал. а,б).

На малюнку між фігурками є клітинки, не заповнені малюнком узору. Кожний вертикальний відрізок таких клітинок виконують стовпчиком прутика, обвиваючи його робочою ниткою знизу і зверху чисниці (мал. в, г).

6. Другий рядок мережки починають вишивати із трьох стовпчиків прутика, обвитих робочою ниткою знизу і зверху чисниці, оскільки перед узором фігурки є 3 вертикальні відрізки. Потім виконують 3 чи 4 настили на 2 стовпчики прутика і 5 стовпчиків прутика, обвитих робочою ниткою знизу і зверху чисниці.
7. Для третього рядка мережки залишають 2 чи 3 нитки і висмикують 2 чи 3 нитки тканини.
8. Третій рядок мережки відповідає другому рядку узор. На початку рядка перед настилом узору фігурки є 2 вертикальні відрізки — отже, треба вишити 2 стовпчики, обвиті робочою ниткою знизу і зверху чисниці. Далі йде настил узору. Вишивають його 3 чи 4 рядки на чотирьох стовпчиках прутика. Для цього виконують 1 стовпчик прутика знизу третього стовпчика у другому рядку і стібками переходять до четвертого стовпчика. Роблять настил на 4 стовпчики: голку вколюють справа від третього стовпчика від початку рядка і виводять зліва від цього стовпчика під настилом. Протягують робочу нитку. Утворений настил на 4 стовпчики потрібно закріпити між кожним стовпчиком прутика. Для цього голку вколюють зверху настилу і виводять по діагоналі за наступним стовпчиком знизу настилу. Так закріплюють ще двічі і виводять голку за шостим стовпчиком рядка. Роблять ще 1 чи 2 рядки настилу. Закріпивши останній рядок настилу, голку вколюють за останнім настилом, між третім і четвертим стовпчиком, і виводять

- вертикально вниз за першим настилом. Потім вишивають 1 стовпчик прутика знизу чисниці, у другому рядку. І далі за малюнком узору вишивають 3 стовпчики прутика, обвиваючи їх робочою ниткою знизу і зверху чисниці.
9. Для четвертого рядка мережки залишають 2 чи 3 нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки.
 10. Четвертий рядок мережки відповідає третьому рядку малюнка узору. На початку четвертого рядка вишивають один стовпчик прутика, обвитий робочою ниткою знизу і зверху чисниць. Потім вишивають один стовпчик прутика знизу чисниці, в третьому рядку, і переходять стібками до виконання настилів на 6 стовпчиків прутика. Виконавши 3 чи 4 рядки настилів на 6 стовпчиків, голку вколюють за останнім настилом і виводять вертикально вниз, як і в третьому рядку. Виконують один стовпчик прутика знизу чисниці в третьому рядку.
 11. Для п'ятого рядка залишають 2 чи 3 нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини.
 12. П'ятий рядок мережки відповідає четвертому рядку малюнка узору. На початку п'ятого рядка виконують 1 стовпчик прутика, обвитий робочою ниткою знизу і зверху чисниці. Потім вишивають 1 стовпчик прутика зверху чисниці у п'ятому рядку і стібками переходять до виконання настилів на 4 стовпчики прутика. Виконавши 3 чи 4 рядки настилів на 4 стовпчики прутика, голку вколюють за останнім настилом і виводять вертикально вниз за першим настилом так само, як і в третьому рядку. Голку вколюють по діагоналі за настилом. Роблять ще один стібок і вишивають один стовпчик прутика зверху чисниці у п'ятому рядку. Потім виконують 1 стовпчик прутика, обвитий робочою ниткою знизу і зверху чисниці.
 13. Для шостого рядка мережки залишають 2 чи 3 нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини.
 14. Шостий рядок мережки відповідає п'ятому рядку малюнка узору. На початку шостого рядка мережки вишивають 2 стовпчики прутика, обвиті робочою ниткою знизу і зверху чисниці. Потім вишивають 1 стовпчик прутика зверху чисниці у шостому рядку і стібками переходять до виконання настилів на 2 стовпчики прутика. Виконавши 3 чи 4 рядки настилу на 2 стовпчики прутика, роблять ще 1 стовпчик прутика зверху чисниці у шостому рядку. Далі виконують 3 стовпчики прутика, обвиті робочою ниткою знизу і зверху чисниці.
 15. Для сьомого, останнього рядка мережки, залишають 2 чи 3 нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини.

16. На початку рядка виконують 3 стовпчики прутика, обвиті робочою ниткою знизу і зверху чисниці. Потім вишивають 2 стовпчики прутика зверху чисниці у сьомому рядку. Далі роблять 5 стовпчиків прутика, обвитих знизу і зверху чисниці. Закінчуючи мережку, вишивають зверху у сьомому рядку одинарний прутик.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

-
- 1) Що називається чисницею?
 - 2) Які орнаменти вишиваються мережкою з настилом і прутиком через чисницю?
 - 3) Як підбираються нитки для вишивання цієї мережки?
 - 4) Прочитайте другий рядок схеми зразка мережки.
 - 5) Як виконуються настили в мережці?
 - 6) Як вишивається перший і останній рядки мережки?

Практична робота № 24

Тема: Виконання зразка безчисної мережки.

Мета: ▪ засвоїти техніку виконання безчисної мережки;

- виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
- сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок безчисної мережки.

Послідовність виконання:

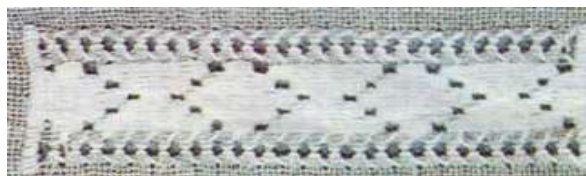

Безчисна мережка дістала свою назву від способу виконання: між рядками узору не залишають ниток тканини — чисниць.

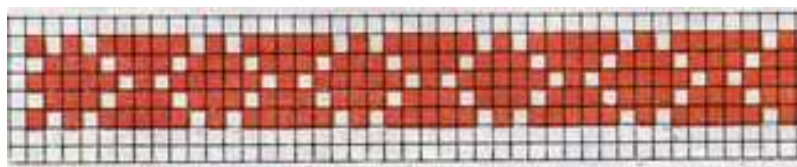
Безчисною мережкою можна виконувати геометричні й рослинно-геометризовані орнаменти.

Зразок мережки:

виконують за малюнком:

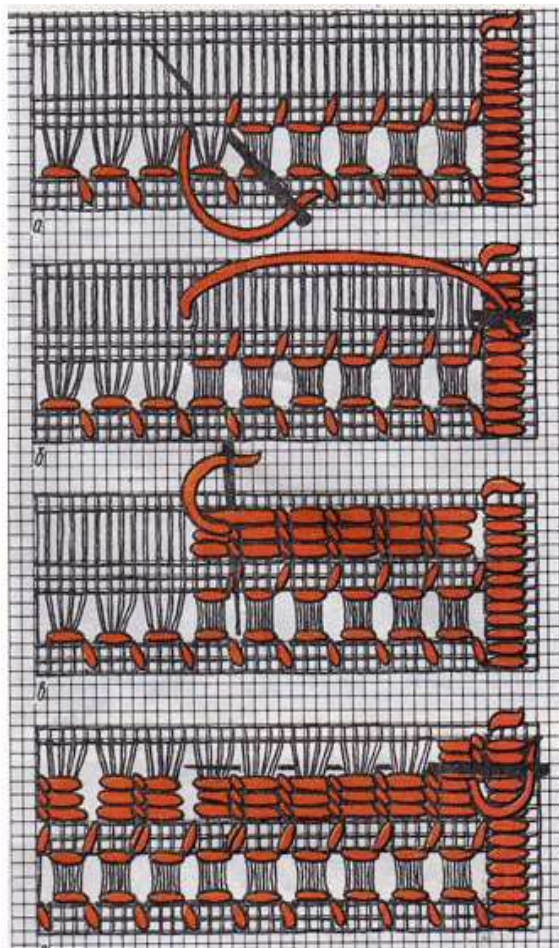

Узор мережки складається із 7 рядків. У кожному рядку виконують по 3—5 настилів, ледь стягуючи стовпчики прутика.

1. Починають вишивати зразок із качалочок висотою 2 см. У міру збільшення рядків мережки дошивають качалочки і закріплюють у кінці.
2. Знизу качалочок відступають на 2 нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини для першого рядка.
3. **Перший рядок** знизу вишивають одинарним прутиком.

4. Залишають 2 чи 3 нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини для другого рядка.
5. *Другий рядок* починають вишивати з настилу на 6 стовпчиків прутика. Для цього зверху в першому рядку роблять прутик на шести стовпчиках, виводять голку на шостий стовпчик у другий рядок (мал. а) і роблять настил на 6 стовпчиків: голку вколюють між качалочкою і першим стовпчиком (мал. б).

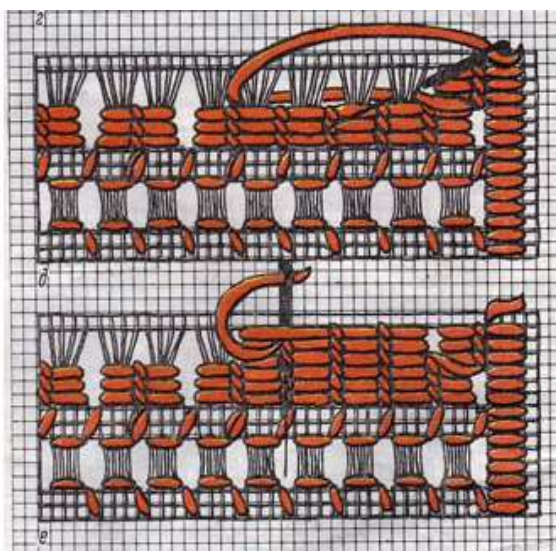
Як і в попередніх мережах, закріплюють настил стібками. Над першим настилом роблять ще 2 чи 3 рядки настилу. Голку вколюють зверху останнього настилу, між п'ятим і шостим прутиком і виводять по вертикалі за першим настилом (мал. в). Виконують стібок: голку вколюють вертикально вниз у першому рядку і виводять по діагоналі у другий рядок.

6. Потім виконують настили на двох стовпчиках прутика і знову роблять 3—5 рядків настилу на 6 стовпчиків прутика.
7. Закінчивши другий рядок, підрізують і висмикують наступні 2 чи 3 нитки тканини для третього рядка.
8. На початку *третього рядка* на голку справа наліво підхоплюють перший стовпчик і закріплюють на ньому петелькою робочу нитку. Роблять 3—5 рядків настилу на першому стовпчику рядка і на качалочці (мал. г). Виконавши останній рядок настилу, голку вколюють зверху над ним і виводять по вертикалі вниз за першим настилом третього рядка.
9. Вколюють голку між настилом і наступним стовпчиком третього рядка і виводять за третім стовпчиком рядка (мал. г), підхоплюючи на голку 4 стовпчики прутика. Роблять настил на 4 стовпчики: голку вколюють між першим і другим стовпчиком і виводять за другим стовпчиком, підхоплюючи на голку стібок робочої нитки з вивороту (мал. д). У кожному стовпчику закріплюють настил, підхоплюючи на голку стібок з вивороту, потім виконують ще 2—4 настили.

Увага! У кожному першому рядку настилу на голку також підхоплюють з вивороту стібок робочої нитки.

10. Виконавши настил на 4 стовпчики, голку вколюють зверху за останнім настилом і виводять по вертикалі вниз за першим настилом третього рядка (мал. е).
11. Знову голку вколюють зліва від настилу на 4 стовпчики і підхоплюють на голку наступні 4 стовпчики рядка (мал. г).

12. Виконавши цей рядок, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини *для четвертого рядка*.
13. На голку справа наліво підхоплюють другий стовпчик рядка і закріплюють на ньому петелькою робочу нитку. Роблять 3—5 рядків настилу на перших двох стовпчиках і на качалочці (мал. а).
14. Виконавши настили, на голку підхоплюють наступні 2 стовпчики і вишивають 3—5 рядків настилу.
15. Коли вишито останній настил на 2 стовпчики, голку вколюють зверху над ним і виводять за першим настилом четвертого рядка (мал. е).
16. Знову на голку підхоплюють наступні 6 стовпчиків (мал. г) і вишивають 3—5 рядків настилу. Виконавши настили, голку вколюють над останнім настилом і виводять по вертикалі вниз за першим настилом четвертого рядка.
17. Вишивши четвертий рядок, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини для п'ятого рядка мережки.
18. *П'ятий рядок* мережки виконують, як третій рядок.
19. Закінчивши його, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини для шостого рядка мережки.
20. У *шостому рядку* робочу нитку закріплюють петелькою на шостому стовпчику від правої качалочки і вишивають 3—5 рядків настилу на 6 стовпчиків.
21. Виконавши останній настил, голку вколюють зверху над ним і виводять по вертикалі вниз за першим настилом шостого рядка. На голку підхоплюють 2 стовпчики і вишивають 3—5 рядків настилу на 2 стовпчики. Коли вишито останній настил шостого рядка, голку вколюють зверху над ним і виводять по вертикалі вниз за першим настилом шостого рядка. Знову на голку підхоплюють 6 стовпчиків.

22. Виконавши шостий рядок, залишають 2 чи 3 нитки тканини, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки для сьомого, останнього рядка мережки.
23. *У сьомому рядку* знизу і зверху вишивають одинарний прутик.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чому вивчену мережку називають безчісною?
- 2) Прочитайте другий рядок схеми зразка мережки.
- 3) З чого починають вишивку мережки?
- 4) Як визначити висоту качалочок для даної мережки?
- 5) Як підрізають нитки тканини для безчісної мережки?
- 6) Як вишиваються настили при вишиванні безчісної мережки?
- 7) Як вишиваються перший та останній рядки безчісної мережки?

Практична робота № 25

Тема: Виконання зразка мережки «шабак».

- Мета:**
- засвоїти техніку виконання мережки «шабак»;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. Вишити зразок мережки «шабак».

Послідовність виконання:

Мережкою «шабак» виконують геометричні узори. Ця мережка відрізняється від вищеописаних тим, що її вишивають нитками яскравих, контрастних кольорів: червоними, жовтими, зеленими, чорними, білими, а також тим, що іншим способом виконується настил.

Зразок мережки «шабак» складається із 7 рядків.

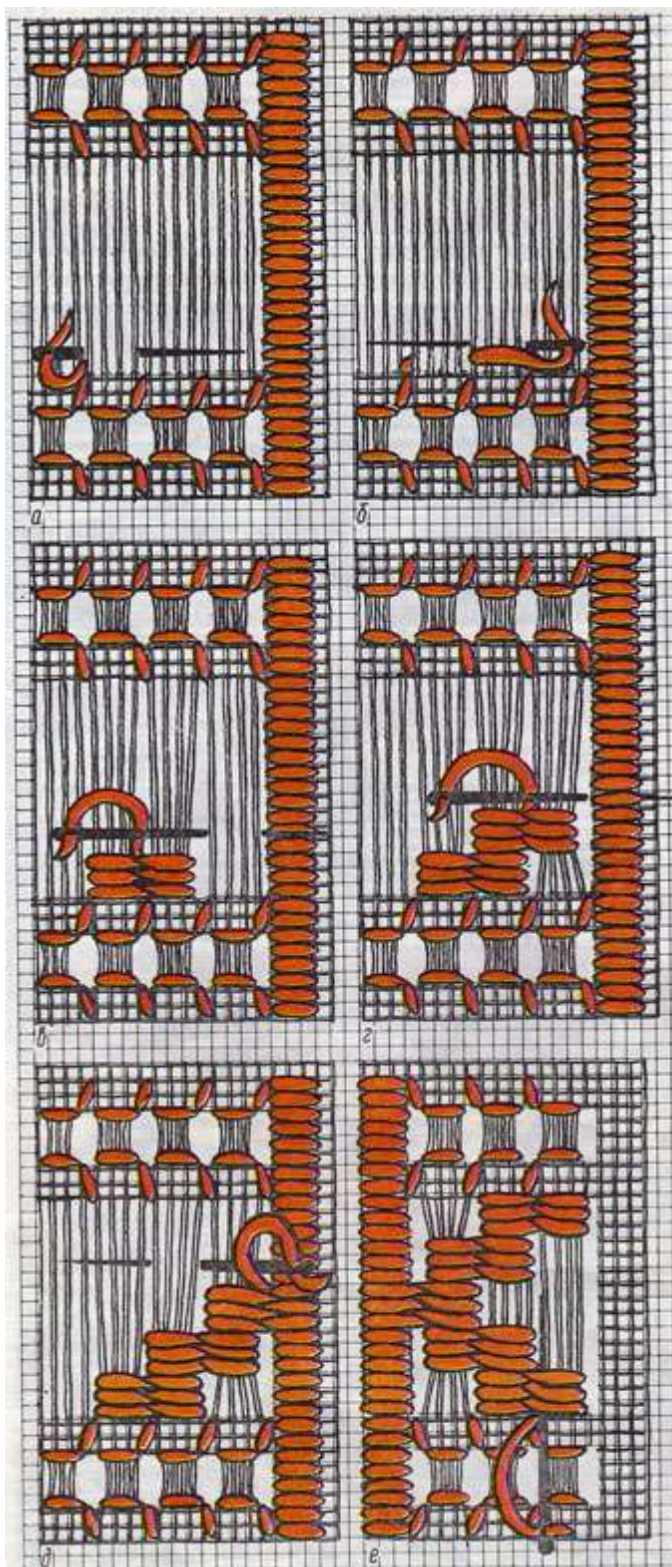
Увага! Усі рядки мережки вишивають справа наліво. Щоб вийшли дірочки, настилами ледь стягують стовпчики прутика. Кінці робочих ниток закріплюють у качалочках з вивороту вишивки або по вертикалі стовпчиків в настилах з вивороту.

Зразок мережки вишивають жовтими, червоними, білими і чорними нитками.

Перш ніж почати вишивати мережку «шабак», визначають, якої ширини вона має бути. Збільшуючи або зменшуючи кількість настилів у рядку узору, можна вишити мережку різної ширини.

1. Качалочки зразка роблять висотою 2 см.
2. Знизу і зверху качалочок, відступивши по дві нитки, підрізують і висмикують 2 чи 3 нитки тканини.

3. Залишають знизу і зверху 2 чи 3 нитки, підрізують і висмикують нитки усієї середньої частини мережки для виконання узору.
4. У першому рядку мережки, знизу і зверху чисниці рядка, виконують одинарний прутик.
5. Вишивку повертають так, щоб останній рядок мережки опинився знизу зразка, і, як і в першому рядку, знизу і зверху чисниці вишивають одинарний прутик
6. Узор мережки «шабак» починають виконувати з ромбоподібної фігурки біля правої качалочки червоною ниткою. Робочу нитку закріплюють петелькою на третьому стовпчику прутика зліва від правої качалочки. Голку вколюють між третім і четвертим стовпчиком прутика і виводять зліва направо між другим і третім стовпчиком прутика (мал. а). Знову голку вколюють між першим і другим стовпчиком прутика і виводять справа наліво за другим стовпчиком прутика (мал. б). Так по черзі, вколюючи голку зліва направо за третім стовпчиком прутика і справа наліво за першим стовпчиком прутика, вишивають ще один чи два рядки настилу (мал. в).

Виконують настили, ледь стягуючи нитки тканини.

7. Потім голку вколюють між першим і другим стовпчиком прутика, виводять зліва направо між першим стовпчиком прутика і качалочкою і починають вишивати другий рядок фігурки узору (мал. в). Три або чотири рази по черзі вколюють голку зліва направо за другим прутиком і справа наліво — перед першим прутиком так, щоб у другому рядку узору, на першому і другому стовпчиках прутика, утворилось по 3 чи 4 петельки настилу (мал. г).
8. У третьому рядку виконують настил 3 чи 4 рази, захоплюючи качалочку.
9. До четвертого рядка узору переходять, вколюючи голку між першим і другим стовпчиком прутика, і виводять голку справа наліво за другим стовпчиком прутика (мал. д).
10. У четвертому рядку також виконують настил 3 чи 4 рази.
11. П'ятий рядок узору шабача виконують на другому і третьому стовпчиках прутика так само, як перший рядок.
12. Виконавши першу частину ромбоподібної фігурки, роботу повертають так, щоб виконана частина фігурки опинилась зліва. Голку вколюють знизу під нитки третього стовпчика прутика і виводять зверху за третім настилем п'ятого рядка (мал. є).
13. Потім вишивають уверх другий, третій і четвертий рядки, щоб закінчити ромбоподібну фігурку.
14. Виводять голку на виворіт вишивки. Під нитками настилу першого рядка переходять до стібків одинарного прутика. Під стеками прутика, не захоплюючи тканини з вивороту, переколюють голку до наступної ромбоподібної фігурки, пропускаючи 8 стовпчиків прутика.
15. Усі елементи узору вишивають червоними нитками.
16. Закінчивши вишивати фігурки червоним кольором, виконують настили жовтими, а потім чорними нитками.

Увага! Настили в усій мережці виконують за одним принципом. Переходять від настилу до настилу одного кольору з вивороту вишивки, під стібками одинарного прутика. Закінчуючи зразок мережки, вишивають білими нитками настили в серединках ромбоподібних фігурок.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи можна мережку «шабача» віднести до безчісних мережок?
- 2) Чим ця мережка відрізняється від уже вивчених вами мережок?
- 3) Як переходять від настилу до настилу одного кольору у мережці «шабача»?
- 4) Чому при виконанні настилів ледь стягують стовпчики прутика?

Практична робота № 26

Тема: З'єднання окремих серветок із зразками швів в єдину серветку змережуванням.

- Мета:**
- навчитись з'єднувати серветки в єдину серветку змережуванням;
 - виховати художній і естетичний смак, творче ставлення до праці, охайність в роботі, уважність;
 - сприяти розвитку просторової уяви, художніх здібностей

Матеріально-технічне забезпечення: нитки, голки, ножиці, наперсток, канва, інструкція.

Порядок виконання роботи

1. Повторення теоретичних відомостей.
2. Інструктаж з охорони праці.
3. З'єднати окремі серветки із зразками швів в єдину серветку змережуванням «черв'ячком», «городками» і «смужечкою».

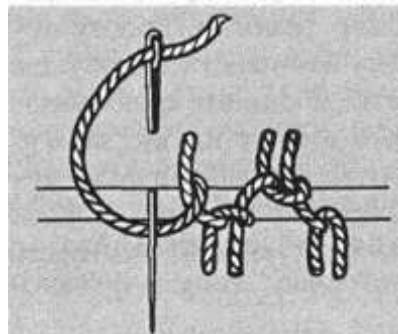
Послідовність виконання:

Перш ніж приступити до змережування, треба підготувати краї деталей виробу. Для цього край виробу підгинають на 3 мм, потім ще раз на 3 мм і приметують ниткою кольору тканини виробу. Підшиваючи рубець, на голку набирають одну нитку тканини, щоб не було видно стібків. Ширина підрублювання не повинна перевищувати 5 мм.

Змережування «черв'ячком»

1. Обидва підготовлені краї виробу (тобто вже підрублені) складають у стик, лицьовим боком догори. Робочу нитку закріплюють під підрубкою і виводять голку на лицьовий бік лівої деталі виробу в підрублений край.
2. По краю лівої деталі виконують два стібки «петельним швом» через одну нитку тканини.
3. Потім два таких самих стібки виконують на правій деталі виробу, але змістивши їх на кілька ниток тканини.
4. Знову виконують два стібки на лівій деталі і т. д.

Увага! Треба стежити, щоб стібки краю лівої деталі були посередині стібків правої деталі.

Змережування «городками»

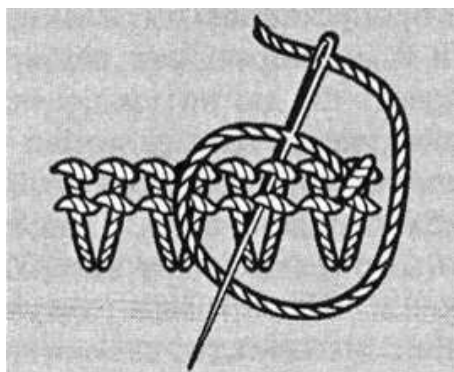
По підготовлених і складених разом краях виробу виконують по черзі стібки «петельним швом», але не по два, а по чотири або п'ять стібків. Кожний стібок віддалений від іншого на одну нитку тканини.

Увага! Кількість стібків, тобто ширина «городка», залежить від довжини стібка: обидві сторони «городка» (вертикальна і горизонтальна) мають бути однакові. На переході від одного городка до другого робочу нитку закріплюють петлею.

Змережування «смужечкою».

1. Підготовлені краї обох деталей виробу обшивають «петельним швом» групами по два стібки.
2. Складають обидві деталі виворотом одну з одною.
3. Не захоплюючи краї виробу, змережують ниткою темнішою, ніж колір тканини.

Роботу починають з правого кінця. На голку набирають відразу два стібки «петельних швів»: один стібок одного краю виробу, другий — другого. Протягують робочу нитку, зтягують петлю й закріплюють робочу нитку для початку роботи.

4. Потім, роблячи петлю робочою ниткою справа наліво, вводять голку в петлю і, зтягуючи її, з'єднують обидва краї.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

- 1) Де використовується змережування?
- 2) Як готують краї деталей виробу до змережування?
- 3) Назвіть види змережування.
- 4) Порівняйте змережування «черв'ячком» та «городками».

